

Budsjett 2024

Økonomiplan 2024-2027

INNHALD:

Kommunedirektøren si innleiing	4
Ord og omgrep i økonomiplanen	7
Sykkylven kommune – politisk og administrativ organisasjonsmodell	10
Budsjettprosessen – framdrifta har vore slik:.....	11
Oppsummering	11
Driftsutgifter:.....	12
Investeringar:.....	12
Nasjonale, regionale og lokale føringar.....	12
Nasjonale føringar:	12
Regionale føringar:	13
Lokale føringar:.....	13
Analyse og statistikk	17
Rammefaktorar 2024	18
Kommunen sine frie disponible inntekter 2023.....	19
Inntektsrammer 2024 til fordeling på tenestene	19
Forslag til fordeling av midlar til drift av tenestene for 2024	20
Løyvingane til kvart budsjettområde	21
Dei kommunale tenestene	21
Kommunalområde helse	22
Kommunalområde oppvekst	30
Kommunalområde samfunn.....	38
Stab	41
Investeringar i økonomiplanperioden (finansiert med tilskot og lån)	44
Saksgang:	46
Kommunedirektøren si innstilling	46
Vedlegg	48

Folketallet
2. kvartal 2023

7 607

innbyggere

Vekst i befolkningen siste kvartal
2. kvartal 2023

-40 personer

Fødte
2022

52 personer

Døde
2022

51 personer

Nettoflytting[□]
2022

72 personer

Pendler ut av kommunen
2022

830 personer

Pendler inn til kommunen
2022

597 personer

Barn med barnehageplass
2022

95 %

A B C Elever som får særskilt norskopplæring[□]
2022

6,1 %

Eneboliger
2023

2 688

Leiligheter
2023

142

Hytter[□]
2023

712 hytter

Bor på landbrukseiendom
2022

11,3 %

Beboere per husholdning
2023

2,23 personer

Kommunedirektøren si innleiing

Kommune-Norge står framfor store endringar.

Kommunane har ansvar for tenester vi alle er avhengig av, og auken i talet på eldre gjer at behovet for tenester vil auke. I tida framover vert det viktig å gjere kloke val i det daglege, men også å sjå framover for å gjere oss opp ei meining om kva for framtid vi ønskjer oss, og kva som må til for kome dit.

Utfordringane er langsiktige, og vi må forstå dei for å kunne løyse dei.

Demografiframskrivning syner at vi kjem til å måtte greie oss med mindre arbeidskraft generelt i Norge framover. Medan det i 2017 var fire personar i arbeidsfør alder per person over 67 år, vil det i 2060 vere så vidt meir enn to.

Dei sterke signala frå nasjonalt hald om at budsjetta skal ned har no blitt synleg for alle, og politisk vil handlingsrommet bli opplevd som mindre. Utfordringane med at inntektene går ned er at lovkrav og forventningar ikkje gjer det same. Over tid har dette medført ein ubalanse i økonomien til fleire og fleire kommunar. Gapet mellom det som vert forventa og den økonomiske realiteten er med andre ord for stor.

Både innbyggjarar, politikarar og tilsette i kommunen ønskjer at alle skal få det dei forventar og treng. I åra framover har vi ei felles utfordring kring å formidle denne ubalansen mellom forventningar og tilgjengelege ressursar, og at vi står i vanskelege prioriteringar mellom mange gode føremål. I desse prioriteringane vil det oppstå både dilemma og verdikonfliktar. På den andre sida skal vi formidle ambisjonar om å utvikle smarte og effektive tenester som vil sikre gode velferdstenester til innbyggjarane også i framtida.

Budsjettprosessen er og i år ekstra utfordrande. Det er globale uro, krig i Europa, energimangel og eskalerande klimaendringar. Dette påverkar utgiftssida i form av renteauke og prisstiging.

Lokalt formidlar fagfolka våre auka behov grunna nye utfordringar og oppgåver som må løysast. Dette er dyktige og dedikerte fagfolk med store ambisjonar for utvikling av tenestetilbodet, noko som er positivt og syner at vi har eit høgt ambisjonsnivå og stor vilje til å gje best mogeleg tenester til innbyggjarane i Sykkylven. Dei same fagfolka vert no utfordra på å formidle til innbyggjarane våre, som dei møter dagleg, at krava må senkast og at vi ikkje kjem til å kunne gi dei same tenestene på same måte som før.

Vi må jobbe smartare, seies det. Ei hovudoppgåve framover er å setje ord på kva dette betyr i praksis. Sykkylven kommune har allereie tatt nokre smarte val i rett retning. Å jobbe smartare kan handle om ulike ting. Mellom anna å etablere ein skule- og barnehagestruktur som gjev stordriftsfordelar. Å utvikle bustadar som gjer at eldre meistrar eigne liv lenger, og slepp å bli institusjonspasientar tidlegare enn naudsynt. Ta i bruk teknologi som frigjer menneskelege ressursar, som skaper tryggleik, meistring og auka livskvalitet.

Ein viktig suksessfaktor framover vert også å styre innsatsen mot førebyggjande tiltak som på sikt vil redusere behovet for dei meir kostnadskrevjande tenestene. Samarbeid med frivillige, pårørande og innbyggjarar generelt kjem også til å verte sentralt for kommunale tenester i åra framover.

Når prioriteringane er vanskelege er det lett å hamne i ein diskusjon kring lovpålagte og ikkje-lovpålagte oppgåver. Kommunedirektøren vil her understreke at dei aller fleste tenester har ei lov å relatere sin teneste til. Dei fleste lovene er vel og merke ikkje absolutte. Dette betyr at det må utøvast skjønn når tenestene skal gjevast innhald. Dette betyr å tilby tenester med rett innsats på rett nivå. I dette biletet kjem av og til diskusjonen om lovpålagde eller ikkje lovpålagde tenester til kort, då den ofte bidreg til å overforenkle ei kompleks problemstilling kring kva som er dei kloke vurderingane kring bruk av ressursar til det beste for innbyggjarane på kort og lang sikt.

Budsjettprosessen syner at tenestene har store omstillingsforventningar i økonomiplanperioden 2024 – 2027. Einingsleiarane har arbeidd effektivt og i tett samarbeid med sine tilsette og sine kommunalsjefar for å finne løysingar for korleis vi skal gi gode tenester til innbyggjarane innan budsjetttrammene og til god kvalitet. utfordringane er av ein slik storleik at ein ikkje kan forvente at dei skal handterast av dei ulike einingane kvar for seg. Forsvarlege tenester også i framtida krev strukturendringar og omorganisering. Fleire slike endringar er allereie iverksett i kommunen og vil bidra til reduserte utgifter i framtida. Ytterlegare omstilling må likevel til dersom vi skal få nødvendig effekt.

Vi lever i ei tid med skiftande føresetnadar og komplekse utfordringar. Denne usikkerheita gjer at omgjevnadane vert mindre plan-bare. Det å lage fasiten for neste år gjennom å vedta ein budsjett- økonomiplan er ikkje lenger eit godt nok verktøy for styring.

Dei ustabile rammevilkåra gjer at vi treng ein meir dynamisk styringsmodell basert på tett dialog, justeringar og fortløpande val. Den tradisjonelle måten å budsjettere på vider seg å kome til kort i ei tid er føresetnadane endrar seg hyppigare og har større konsekvensar enn før. Med bakgrunn i dette foreslår kommunedirektøren at det vert vedtatt ramme på nokre samleområde og ikkje på einingsnivå. Dette skaper større fleksibilitet og er også naturleg med bakgrunn i den varsla prosessen med å endre organisasjonsstruktur med påfølgjande budsjettrevisjon tilpassa nye organisatoriske einingar.

For å framleis ha stø kurs i skiftande omgjevnadar er det viktig å peike ut ei tydeleg retning. Det er difor nedfelt nokre overordna styringsprinsipp som kommunedirektøren foreslår å arbeide mot. På alle nivå i organisasjonen skal der fortløpande identifiserast tiltak som understøtter desse prinsippa. På denne måten vil Sykkylven kommune kunne tilby gode tenester til innbyggjarane også i framtida.

Overordna målet er at vi skal vere ei berekraftig kommune i tråd med FN's berekraftsmål. Endringsvilje, innovasjon og skaparglede er grunnlag for omstilling og utvikling. Tett

samarbeid mellom kommune, næringsliv og ulike kompetansemiljø legg grunnlag for ei berekraftig utvikling.

God leiing og gode plan- og styringsprosessar er ein føresetnad for at Sykkylven kommune kan ivareta rolla si som tenesteytar, samfunnsutviklar og demokratisk arena. God verksemdstyring skal ivareta både folkevalde sitt ansvar for strategisk styring og prioritering, og kommunedirektøren sitt ansvar for å setje i verk politiske vedtak.

Gjennom heilskapleg verksemdstyring skal kommunen både sikre effektiv drift og gode tenester til innbyggjarane, samtidig som vi gjennomfører nødvendig utviklingsarbeid og innovasjon i tråd med samfunnets og innbyggjarane sine behov. Styringssystemet som gjev mest mogleg styring og minst mogleg styr vert vidareført i heile økonomiplan perioden.. Målet er at vi skal ha system for:

1. mål og resultatstyring – overordna mål og føringa vert omsett til praktisk handling i einingane
2. internkontroll – skal sikre at vi veit kva vi er lovpålagd å gjere og at vi fortløpande undersøker om vi har kontroll og er på rett veg
3. risikostyring skal sikre at vi innrettar innsatsen der det trengs mest
4. innovasjon og utvikling er vi omstiller fortløpande for å tilpasse oss nye rammevilkår

Prinsippa som gjeld for budsjett- og økonomiplanperioden 2024 – 2027 er:

Vi tildeler tenester målretta og avgrensa for å sikre at vi rettar innsatsen mot der det har mest effekt. Kortare og meir avgrensa tilbod til enkeltpersonar vil sikre at fleire får glede av det vi har av samla ressursar.

Vi er tidleg ute med førebyggjande tiltak. Vi legg til rette for at innbyggjarane meistrar eige liv så lenge som mogeleg. Dette vil utsetje dei meir inngripande og ressurskrevjande tiltaka. Tidleg innsats samarbeider vi om på tvers av fag, med frivillige, pårørande og næringsliv.

Vi har ein bustadpolitikk og eit investeringsprogram som støttar opp om dette.

Vi tenkjer klima og miljø i alt vi gjer: arealeffektivitet og sambruk, energisparing og ressursparing generelt, og vi nyttar innkjøpsstrategien vår til å påverke positivt.

Vi endrar organisasjonen i takt med nye behov. Vi skal til ei kvar tid ha ein organisasjon med tydelege roller og ansvar, som reduserer sårbarheit og sikrar heilskapstenking.

Ord og omgrep i økonomiplanen

Økonomiplanen er ein sentral del av Sykkylven kommune si heilskaplege styring. Den omfattar heile kommunen si verksemd og skal gje ei realistisk oversikt over forventa inntekter, forventa utgifter og prioriterte oppgåver i planperioden.

Økonomiplanen består av ein driftsdel og ein investeringsdel. Det første året i handlings- og økonomiplanen legg rammene for årsbudsjettet der bevillingane er bindande, medan dei resterande åra gjev rammer for å planlegge dei seinare budsjettåra.

I forskrift til kommunelova er det bestemt kva for skjema som er obligatoriske å leggje inn i økonomiplanen:

Budsjettskjema 1A: Dette er ei oversikt som syner kommunen sine frie disponible inntekter.

Dette er inntekter som ikkje knyt seg til bestemte formål i budsjettet, der kommunestyret avgjer kva midlane skal gå til. Inntekter som er knytt til bestemte formål er inkludert i rammene til dei ulike budsjettområda (øymermerka tilskot, sjukelønnsrefusjonar, brukarbetalingar og gebyr). Under frie disponible inntekter finn vi skatt på inntekt og formue, rammetilskot frå staten, evt. eigedomsskatt og andre inntekter som til dømes integreringstilskotet.

Budsjettskjema 1B : *Løyvingane til kvart budsjettområde er spesifisert i budsjettskjema 1B.*

Eit budsjettområde er summen av dei einingane som arbeider med oppgåveløysing innanfor same sektor, til dømes barnehagar, skular, tekniske områder, helse og omsorg.

Rammene per budsjettområde er nettorammer. Dette vil seie at rammene er inkludert inntekter som er direkte knytt til dei aktuelle tenestene, som øyremarka tilskot, sjukelønsrefusjonar, brukarbetalingar og gebyr.

Kommunestyret vedtar rammene for dei enkelte budsjettområda medan det er kommunedirektøren som har ansvaret for den interne fordelinga mellom einingane i det einiskilde budsjettområdet. Dette vil seie at det er kommunestyret som avgjer kor mykje kommunen skal nytte til området til dømes barnehage eller skule, medan det er kommunedirektøren som avgjer fordelinga av desse rammene mellom barnehagane eller skulane. Dette vert gjort fordi fordelingsnøkklane mellom dei ulike einingane baserer seg på årlege svingingar i kull, enkelttiltak osv. som skal sikre likeverdig handsaming innanfor det kommunestyret samla sett prioriterer til området. Vidare vil kommunedirektøren via kommunalsjefane delegerer ansvaret for disponeringa av ramma ned til kvar enkelt einingsleiar som avgjer korleis ramma skal nyttast for å best mogeleg oppnå dei mål og krav som er sett til eininga.

Budsjettskjema 2A (*Bevilgningsoversikt investering jf. §5-5 første ledd*) viser kommunen sine investeringar i varige driftsmidlar (skule, barnehage, omsorgsbustadar etc.), andre investeringsutgifter som utlån av midlar, og korleis investeringane er finansiert. Kommunen har ulike finansieringskjelder - bruk av lån, kompensasjon for meirverdiavgift knytt til investeringsutgifter, tilskot, sal av varige driftsmidlar og finansielle anleggsmidlar, overføring frå drift etc. Dette skjemaet finn du side 42.

Budsjettskjema 2B (*Bevilgningsoversikt investering jf. §5-5 første ledd*) er ei oversikt over korleis investeringane skal finansierast (eigenkapital, lån, tilskot eller anna finansiering). Oppstillinga skal innehalde bruttobeløp.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat betyr dei samla driftsinntektene minus utgiftene som er knytt til den årlege drifta av kommunen (inkludert avskrivningar). Eit godt brutto driftsresultat kan nyttast til å svare for høge rente- og avdragsutgifter som følge av høg lånegjeld, til eigenkapital i investeringar, til å handtere uføresette utgifter og svikt i inntektene eller til inndecking av underskot frå tidlegare år.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat syner kva som er igjen etter at alle utgifter (dvs. lønns- og driftsutgifter og rente- og avdragsutgifter) er trekt frå inntekter. Avskrivningane er eliminert ved at dei har ein motpost før netto driftsresultat. Det er avdragsutgiftene som dermed påverkar resultatet i kommunebudsjettet.

Netto driftsresultat syner kor mykje som kan nyttast til finansiering av investeringar eller avsettast til seinare bruk (disposisjonsfond), og er eit uttrykk for kommunen sitt økonomiske handlingsrom. Staten legg til grunn at kommunane sett under eitt bør ha eit netto driftsresultat som utgjer minimum 1,75 prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren.

Eit svakt trekk ved indikatoren netto driftsresultat er at den ikkje gjev eit godt nok bilete av den meir langsiktige utviklinga i ein kommune sin økonomi. Eit lavt vedlikehaldsnivå vil t.d. kunne påverke driftsresultatet positivt. Ei anna innvending er at avdrag og ikkje avskrivningar inngår i resultatbegrepet, slik at kapitalslitet ikkje nødvendigvis vert tatt nødvendig omsyn til.

Meir-/mindreforbruk

Dette er botnlina i kommunebudsjett og -rekneskapen. Denne består av differansen mellom årets inntekter og utgifter (netto driftsresultat), av avsetningar til seinare bruk (fond) og bruk av tidlegare oppsparte midlar (fond) og overføring til investering.

Dersom ei kommune får eit rekneskap med meirforbruk, må dette dekkast inn i løpet av dei neste to åra. Kommunar med eit rekneskap med meirforbruk på meir enn 3 % av brutto driftsinntekter vert meldt inn i ROBEK.

Kva er KOSTRA?

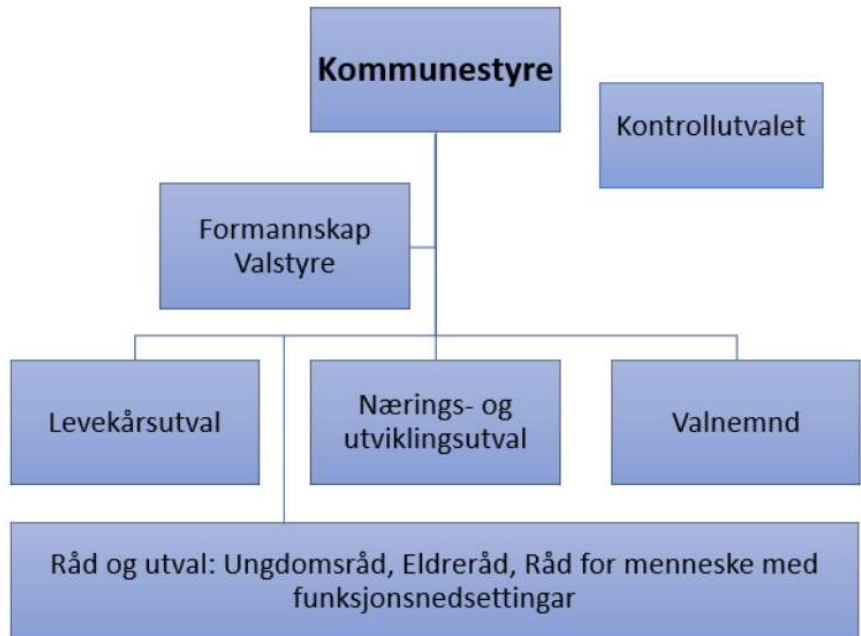
KOSTRA (KOMMune-STat-RApportering) er eit nasjonalt informasjonssystem som gjev styringsinformasjon/ statistikk om kommunar. Ved hjelp av KOSTRA får vi eit grunnlag for å vurdere kommunane sin ressursbruk og for å kunne samanlikne seg med andre kommunar.

Data vert rapportert 4 gonger i løpet av året. SSB publiserer ureviderte tall for kommunane 15. mars, og justerte tal 15. juni.

I dette dokumentet finn du ein tabell som syne kommunen sin ressursbruk per tenesteområde samanlikna med andre kommunar. I samband me årsmelding vert det naturleg å leggje fram meir detaljerte KOSTRA-tal.

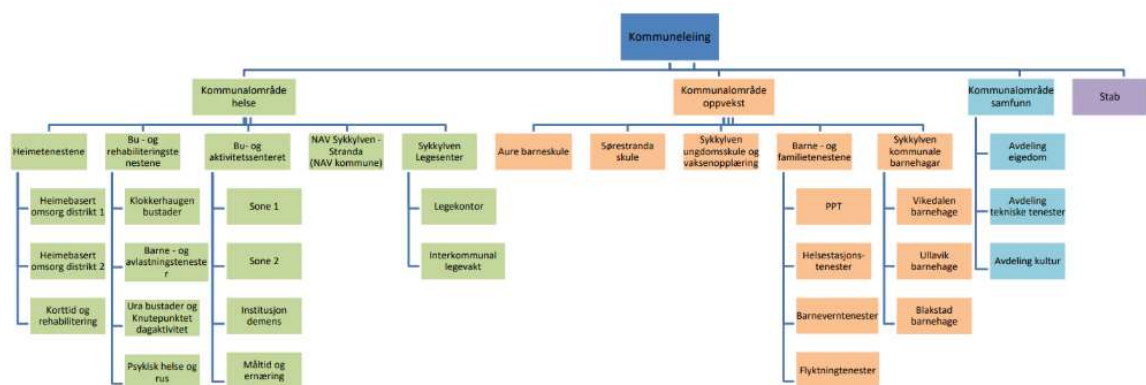
Sykkylven kommune – politisk og administrativ organisasjonsmodell

Politisk organisering

Figur 1 Politisk organisering

Administrativ organisering

Figur 2 Administrativ organisering

Budsjettprosessen – framdrifta har vore slik:

Kva	Når
Utsending av plan for budsjettprosessen	14.august
Formannskapet – informasjon om budsjettprosessen	21.august
Kommunestyret – informasjon om budsjettprosessen	28.august
Grunnlag for administrative budsjetttrammer til einingane	1.september
Endelege budsjetttrammer til einingane	11.oktober
Statsbudsjettet vert lagt fram	6.oktober
Dialogmøte – politisk og administrasjon	16.oktober
Budsjettpresentasjon i kommunestyret – kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak	6.november
Handsaming i NU, LK, AMU, FUNK, ELD og UNG	Veke 46
Dialog/ spørsmålsmøte mellom administrasjon og politikk	13.november
Formannskapet sitt budsjettframlegg	23.november
Kommunestyret sitt budsjettframlegg	11.desember

Oppsummering

Her kjem ei kort oppsummering av kommunedirektøren sitt framlegg til budsjett 2024 og økonomiplan 2024- 2027. Oppsummeringar omhandlar hovudrammevilkåra som er foreslått for inntektssida, for utgiftssida og for investeringane som er foreslått.

Kommunedirektøren sitt framlegg kan oppsummerast slik:

Inntektssida:

Kommunedirektøren sitt forslag tek utgangspunkt i:

- nasjonalt anslag på frie inntekter og skatt som betyr ein nominell vekst på 5,2% (Meiroppgåver tildelt i statsbudsjettet utgjer 1,2% av den nominelle veksten)
- lønns og prisvekst på 4,3% (forventa kommunal deflator 2024)
- negativ realvekst på 0,3%
Ordinært utbytte frå Sykkylven Energi Holding AS i same storleik som i 2023; 7 mill.
- inntekter frå havbruksfond på same storleik som 2022; 2,3 mill (inkl auksjonsinntekter på partalsår)
- inntekter knytt til mottak av flyktningar- utgiftssida vert belasta tilsvarande
- eigedomsskatt på 3,2 promille, uendra frå 2023. (16.8 million som i 2023)

Driftsutgifter:

- Effektivisering i drifta på i snitt 1-2%. (lønnsvekst og prisvekst utover deflator)
- 1% effektivisering i drifta betyr om lag kr: 5,5 mill
- Ei effektivisering av drifta på 1-2% kjem med bakgrunn i negativ realvekst som omtalt ovanfor, samt i tilpassingar i renteutgifter som for 2024 utgjer 5 million.
- Det er fleire ulike omstillingstiltak i einingane per dato. Desse må identifiserast og gjennomførast frå 01.01.2024 og vidare i økonomiplanperioden. Tenesteområde som har fått tilført meir oppgåver har blitt kompensert. Dette kjem fram i omtalen av tenesteområda
- Omstillingskravet i Sykkylven kommune vil vere ein løpande prosess som skal sikre at ein over tid skal kunne levere tenester til dei som har behov og på rett nivå.
- Økonomiplanperioden må og sjå på korleis ein kan skaffe større synergjar og omstillingar mellom offentleg og private skular som gjer ei samla oppvekstkommune meir berekraftig over tid
- Avsetningar til disposisjonsfond vil vere særskilt viktig i perioden framover for å sikre både berekraft og handlefridom i Sykkylven kommune sin handlefridom

Investeringar:

Kommunedirektøren foreslår eit investeringsprogram som ikkje aukar gjeldsgraden i økonomiplanperioden der det ikkje fylgjer tilskot og/eller inntekter med investeringar som bidrag til reduserte driftsutgifter eller på anna vis er sjølvfinansierande er prioritert.

Nasjonale, regionale og lokale føringar

Nasjonale føringar:

Kvart fjerde år lagar regjeringa eit dokument som heiter "[Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging](#)". Dette legg grunnlaget for korleis kommunane arbeider i komande valperiode. I dokumentet har regjeringa bestemt at [FN sine 17 bærekraftsmål](#) skal vektleggast i kommunal planlegging. Dei skal no vere grunnlaget for all samfunns- og arealplanlegging.

Ei kommune har ansvar for mange oppgåver som bidreg til berekraftig utvikling. Kommunane leverer helsetenester, utdanning, bustadpolitikk, infrastruktur, reint vatn og renovasjon. Vi forvaltar areal, bustadar og føremålsbygg, sikrar balanse mellom urbane og grønne areal, og set i verk tiltak for å redusere negativ påverknad på klima. Fylkeskommunar og kommunar er nøkkelaktørar for å realisere ei berekraftig samfunnsutvikling og realisering av berekraftmåla i Norge. Vi er nærmast folk, lokale bedrifter og organisasjonar. Samtidig er vi ansvarleg for mykje av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påverkar livskvaliteten til innbyggjarane og deira utviklingsmogelegheiter.

Regionale føringar:

Statsforvaltaren har dei siste åra presentert viktige styringssignal og oppdrag frå nasjonale myndigheiter ved å sende ut eit forventningsbrev til kommunane. Forventningsbrevet for 2023 finn du her. <https://www.statsforvalteren.no/more-og-romsdal/kommunal-styring/container-kommunemote/forventningsbrev-2023/>

Målet med forventningsbrevet er å informere om sentrale forventningar og oppdrag frå nasjonale myndigheiter. Vi ønsker med dette å bidra til at Statsforvaltaren og kommunane er best mogleg samordna omkring nasjonale føringar og oppdrag.

Lokale føringar:

Sykkylven kommune sin samfunnsdel

Kommunane får ansvar for å implementere nasjonale og regionale føringar i sitt planverk. Sykkylven kommune sitt overordna planverk, samfunnsdelen til kommuneplanen, er no ute på høyring. Dokumentet som er ute på høyring seier følgjande overordna om visjon og satsingsområde:

Sykkylven kommune sin visjon er:

SKAPARGLEDE

Skaparglede symboliserer den kreative krafta og pågangsmotet som har lagt grunnlaget for dagens Sykkylvs-samfunn.

Visjonen er knytt til at Sykkylven:

- er ein kommune der skaparglede er ein gjennomgåande verdi for heile lokalsamfunnet.
- skaper trivsel, sosiale og friske menneske som meistrar eigen kvardag
- er ein levande og skapande kommune, ein kommune med mangfald, som pulserer, skaper energi og kreativitet
- er eit samfunn som skaper gode løysingar, tilpassa den enkelte sine behov
- skaper gode tilhøve til naboane våre, og gjere nytte av at vi ligg nær både by og fjell
- bygg stoltheit og identitet ved å ta det beste frå fortida med oss inn i framtida
- er ein berekraftig kommune i tråd med FNs berekraftsmål

Sykkylven kommune skal i planperioden ha særleg fokus på:

- Berekraft
- Verdiskaping og arbeidsplassar
- Tenestekvalitet
- Bustadsituasjonen
- Livskvalitet, likeverd og mangfald

Fokusområda er eit resultat av politiske prioriteringar (arbeidsmøte kommunestyret), og er basert på eit breitt kunnskapsgrunnlag og innspel til planarbeidet frå innbyggjarar og andre. Dersom samfunnsdelen vert vedtatt med desse satsingsområda, vil dei bli innlemma i kommunedirektøren sitt oppdragsbrev for 2023, og konkretisert i einingane sine verksemdsplanar. Videre vil dei bli rapportert på i Sykkylven kommune sin årsmelding. Det vil bli peika ut relevante måleindikatorar for områda som gjer at vi kan følgje med på om innsatsen vår bidreg til positiv utvikling.

Sykkylven kommune deltek i fylkeskommunen sitt prosjekt Berekraftsfylket Møre og Romsdal. Prosjektet kartlegg berekraftstatus etter ein metode som er ein del av FN-programmet U4SSC - United for Smart Sustainable Cities.

Kartlegginga er ei såkalla KPI-analyse (Key Performance Indicators, eller nøkkellindikatorar), med 92 indikatorar som måler status på berekraft i den enkelte kommune. Kartlegginga byggjer på FN sine berekraftsmål og dei tre hovuddimensjonane sosial berekraft, økonomisk berekraft og miljømessig berekraft. [Resultatet frå kartlegginga finn du her.](#)

Sykkylven kommune skal vedta klima- og miljøplan i 2024. Denne vil kunne danne grunnlag for å innarbeide klimaperspektivet i budsjett- og økonomiplanlegginga gjennom klimabudsjett og klimarekneskap på ein meir heilskapleg måte.

Oversikten under viser status for ulike planar kommunestyret har vedtatt. Oversikten blir utgangspunkt for ein eigen prosess der kommunestyret vedtek kva planar som skal rullerast og eventuelt behov for nye planar ein ynskjer utarbeida i løpet av planperioden. Ut frå plan- og bygningslova skal det nye kommunestyret utarbeide ein slik oversikt, ein planstrategi, innan eitt år etter nyval.

Tabell 1 Status for politiske planar. Utgangspunkt for planstrategi 2024 – 2027

Plan	Vedtatt år
Kommuneplan Samfunnsdelen	2023
Kommuneplan Arealdelen	2013
Kommunedelplan Nysæterområdet	2014
Strategiplan for skuleeigar	2019
Helse- og omsorgsplan	2021
Plan for legetenesta	2023
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	2016
Kulturminneplan	
Anleggsplan for idrett	2020
Plan for friluftslivets ferdselsårer	
Næringsplan	2019
Landbruksplan	2023
Trafikktryggingssplan	2020
Energi og klimaplan	2020
Hovudplan vassforsyning	2018
Hovudplan avløp	2020
Løypeplan for områda kring Nysætervatnet	2022
Interkommunal plan for Storfjorden	
Integrerings- og inkluderingsplan	
Bustadpolitisk handlingsplan	2023
Plan for førebygging av omsorgssvikt og atferdsvanskar	

I samband med rullering av det overordna planverket, både kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel, vil det vere naturleg å revidere denne planoversikta slik den kjem fram i planstrategien. Ikkje alle planar har blitt gjennomført i samsvar med framdriftsplan, medan andre planbehov har dukka opp som et resultat av endra rammevilkår. Kommunedirektøren foreslår at det vert lagt fram ei eiga sak kring revidering av plenstrategien i første halvdel av 2024.

Finansielle måltal- vedtatt av kommunestyret

Kommunelova § 14-1 slår fast eit grunnleggjande krav om at kommunane skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevna vert ivaretatt over tid. Som eit ledd i dette må alle kommunar vedta finansielle måltal.

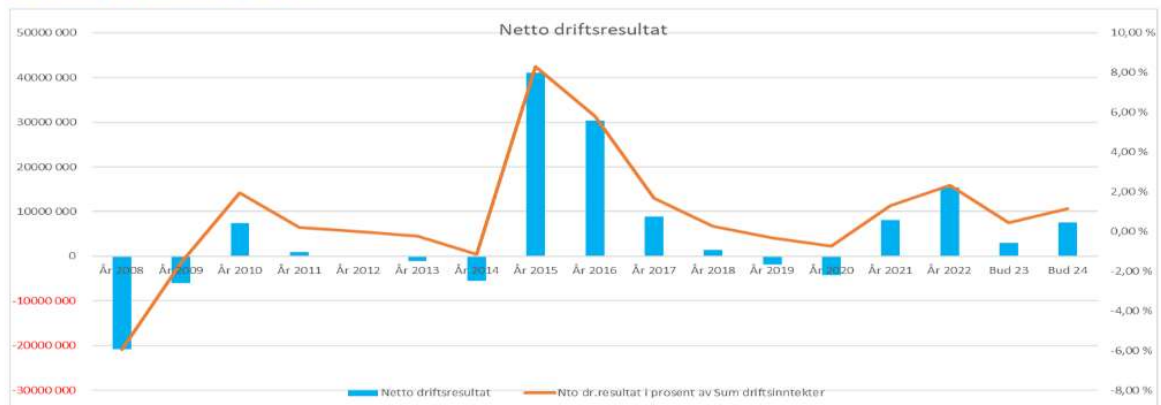
[KS har gjennomført undersøkingar](#) knytt til kommunar si styring basert på økonomiske måltal og funna syner at langsiktig og politisk forankring av økonomistyring basert på finansielle måltal gir god effekt på langsiktig berekraftig økonomistyring i kommunar.

Sykkylven kommunestyre har vedtatt følgjande finansielle måltal, som no også er nedfelt i framlegg til kommuneplanen sin samfunnsdel:

1. Netto driftsresultat skal over tid utgjere minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter.
2. Disposisjonsfondet skal minimum utgjere 10 % av brutto driftsinntekter.
3. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal ned på dagens nivå (under 130 %) innan 2030 og 100 % innan 2035.

Måltala er ikkje absolutte for det einkilde rekneskaps år, men mål ein skal arbeide mot å nå.

Utviklinga i måltal- grafar:

År 2024 er kommunedirektøren sitt budsjettframlegg.

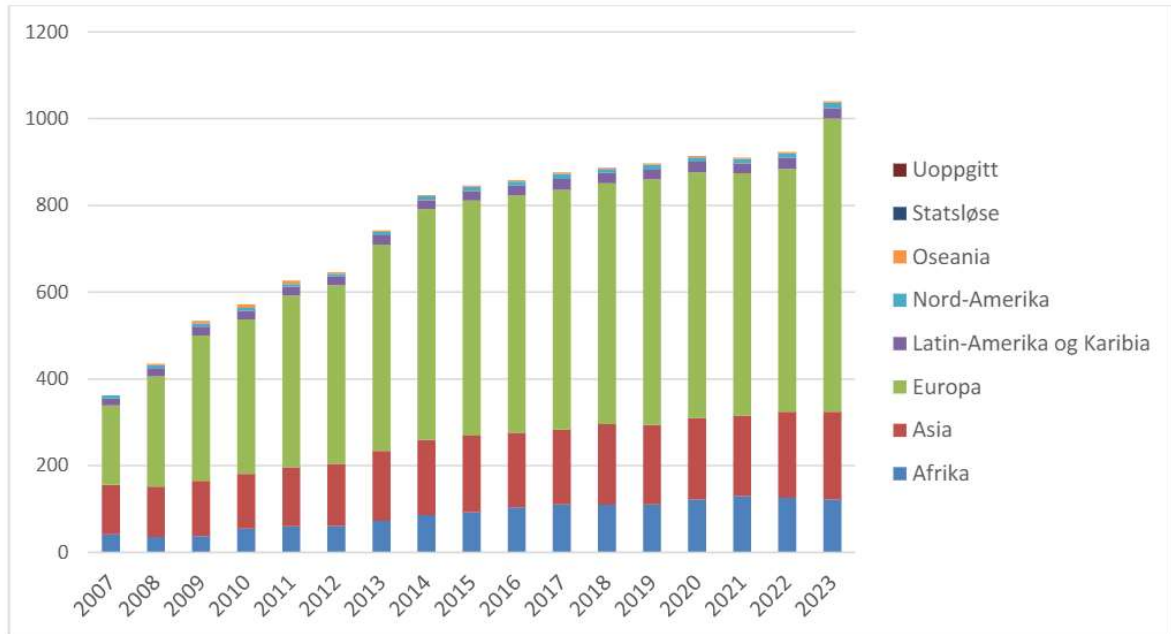
Utviklinga i netto driftsresultat og driftsresultat i høve driftsinntektene har vore varierende dei siste åra. Det er likevel avgjerande at kommuneøkonomien er positiv over år for å sikre den økonomiske handlefridommen. Året 2021 og 2022 gav eit positivt resultat og ein legg opp til at denne målsettinga vert vidareført gjennom 2023 og inn i økonomiplanen 2024-2027.

Ekstraordinære inntekter gjennom 2024 bør gå til å auke resultatgraden og såleis også fondsstorleiken.

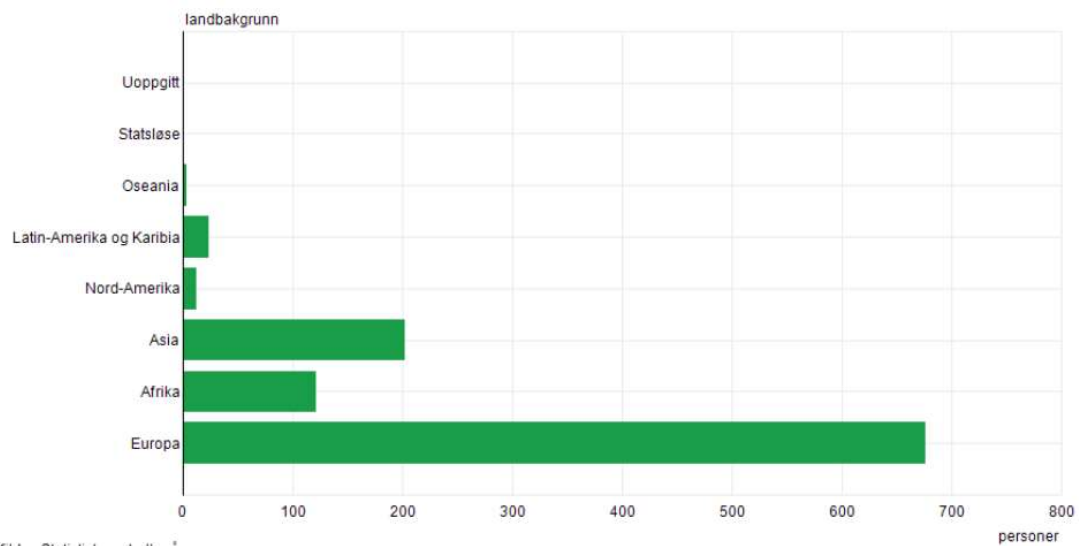
Analyse og statistikk

Personar i Sykkylven med innvandrarbakgrunn

Figur 3 Personar i Sykkylven med innvandrarbakgrunn, etter landbakgrunn og år. Kjelde: SSB

07110: Innvandrere, etter landbakgrunn. Innvandrere, Sykkylven, 2023.

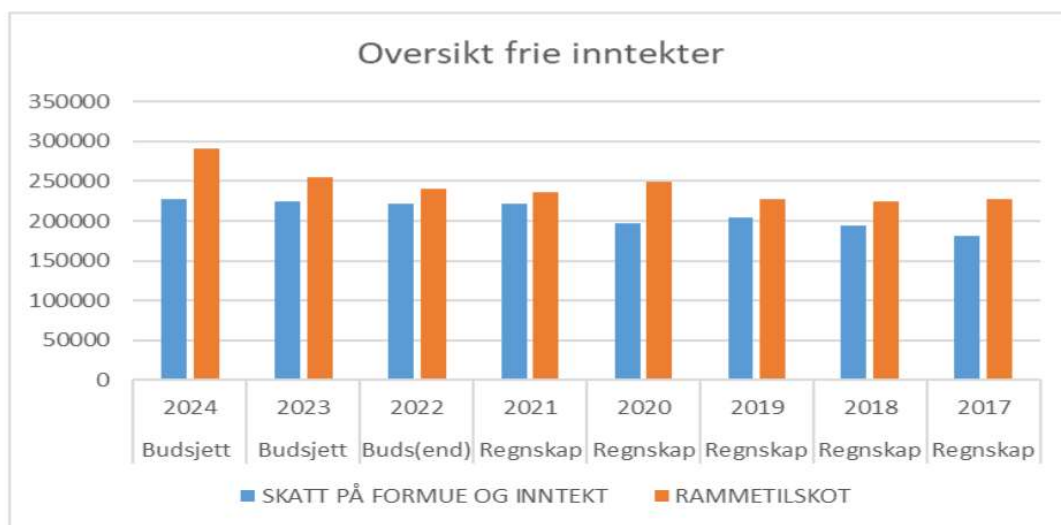

Figur 4 Personar i Sykkylven med innvandrarbakgrunn i 2023. Kjelde: SSB

Rammefaktorar 2024

Statsbudsjettet framlagt frå regjeringa inneheld nokre føringar og oppgåve overføringar til kommunane. Dei frie inntektene (skatt og rammetilskot inkl. inntektsutjamning) vert fordelt gjennom inntektssystemet for kommunane. Det bygg på fleire ulike kriteria som går både på geografi og demografi. Det er sett ned eit utval som skal gå gjennom inntektssystemet for kommunane og som og har kome med ei innstilling/høyringsutkast til nokre endringar i kriteria som ligg i inntektssystemet og omfordeling mellom kommunane. Slik dette ligg i dag gjev det ikkje større endringar for Sykkylven kommune, utover at overføringane til kommunal sektor generelt inneheld forventningar om effektivisering i kommunane.

Utvikling i frie inntekter for Sykkylven kommune

Utjamning av innbyggjartilskotet (utgiftsutjamninga)

I utgangspunktet mottok alle kommunar det same beløpet per innbyggjar som rammetilskot. Det er dette tilskotet samt kommunen sin skatteinngang som utgjer hovuddelen av dei frie inntektene kommunen får over statsbudsjettet. På grunn av at kommunar kan ha forskjellige utfordringar som påverkar driftskostnadane, bereknast det ei utjamning av innbyggjartilskotet som den enkelte kommune får. Kommunar som er berekna til å vere billigare å drive får sitt innbyggjartilskot redusert, desse pengane går så til å gje ekstra tilskot til kommunar som har eit høgare, berekna kostnadsnivå.

Berekningane av kostnadsnivå seier at ein gjennomsnittskommune har ein såkalla kostnadsindeks på 100. Sykkylven kommune er for 2023 berekna til å ha en kostnadsindeks på 93, dette betyr at kommunen er berekna til å trenge 7 % mindre i rammetilskot for å dekke basistene sine.

Kommunen sine frie disponible inntekter 2023

Sykkylven	2023	2024
Innbyggertilskudd	213 356	226 900
Utgiftsutjevningstilskudd/trekk	9 572	11 670
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	-7 483	-9 996
Inntektsgarantitilskudd, netto	518	-129
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	-2 224	1 391
Distriktsilskudd Sør-Norge/småkommunetilskudd	2 131	2 245
Distriktsilskudd Nord-Norge	0	0
Veksttilskudd	0	0
Storbytilskudd	0	0
Regionsentertilskudd	0	0
Skjønnsilskudd*	400	400
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjett	216 271	232 481
Anslag inntektсутjevningstilskudd/trekk fra KDD i statsbudsjettet	38 606	59 240
Skatteinntektsanslag fra KDD i statsbudsjettet	225 227	227 839
Endring rammetilskudd etter budsjettssaldering	1 072	0
Endring rammetilskudd i RNB (inkl. budsjettavtale på Stortinget)	3 729	0
Endring i anslag skatt/inntektсутjevning fra KDD målt mot oppr. anslag	7 539	0
= Sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	492 445	519 560
Oppgavekorrigering	4 072	0
= Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter	496 516	519 560

*: Eventuelle tildelte skjønnsmidler fra statsforvalteren gjennom året inngår ikke i denne summen

Anslag prosentvis vekst relativt til fjoråret 4,6%

Inntektsrammer 2024 til fordeling på tenestene

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Merknad
	2022	2023	2024	
SKATT PÅ FORMUE OG INNTEKT	-221 283 000,0	-225 227 000,0	-227 839 000	1
EIGEDOMSSKATT	-15 000 000,0	-16 800 000,0	-16 800 000	2
KONSESJONSKRAFT	-	-	-810 000	Tidligere kap 6
RAMMETILSKOT	-233 858 000,0	-254 877 000,0	-291 721 000	3
GEN TILSKOT FLYKTNINGAR	-10 800 000,0	-16 800 000,0	-21 100 000	4
KOMPENSASJON OMSORGBUSTADER	-600 000,0	-636 000,0	-593 000	5
KOMPENSASJON BUAS	-1 550 000,0	-1 550 000,0	-1 550 000	5
RESERVEVERTE LØYVINGAR KOMMUNESTYRET	300 000,0	450 000,0	600 000	6
RESERVERT TIL LØNNSAUKE	3 900 000,0	1 500 000,0	4 300 000	7
Reservert oppgåve endring 2023 - 2024			3 000 000	8
PREMIEAVVIK, BRUK AV PREMIEFOND	-10 440 000,0	-9 000 000,0	-9 000 000	9
RENTER OG AVDRAG EIGNE LÅN	26 600 000,0	41 000 000,0	46 000 000	10
STARTLÅN	100 000,0	100 000,0	100 000	
ORDINÆRE RENTER OG GEBYR	-90 000,0	-90 000,0	-100 000	
UTBYTTE FRÅ SELSKAP	-7 000 000,0	-7 000 000,0	-7 000 000	11
UTBYGGINGSAVTALAR NYSÆTRA	-300 000,0	-300 000,0	-300 000	12
HAVBRUKSFONDET	-1 500 000,0	-3 000 000,0	-2 300 000	13
KOMPENSASJON ARBEIDSGJEVARAVGIFT	-8 600 000,0	-	-	
FOND	-1 214 000,0	3 670 000,0	7 600 000	14
OVERFØRING TIL INVESTERING	-	1 500 000,0	0	
ORDINÆRE AVSKRIVINGAR	-23 600 000,0	-23 600 000,0	-23 600 000	
Sum ansvar (1): 9	-504 935 000,0	-512 160 000,0	-541 113 000	
T O T A L T	-504 935 000,0	-512 160 000,0	-541 113 000	

Merknader:

1. Regjeringa sitt anslag til forventa skatteinntang for Sykkylven kommune 2024
2. Regjeringa sitt anslag til forventa samla rammetilskot for Sykkylven kommune 2024
3. Kommunedirektøren sitt forslag om eigedomsskatten i 2024 - uendra
4. Tilskot flykningar 2024 er på same nivå som for 2023, då vi tek imot fleire enn før frå Ukraina. Same sum er lagt til på utgiftssida for å styrke tenestene som skal bidra til godt integreringsarbeid
5. Kompensasjonsordning frå tidlegare år vidareført i 2024 – tidlegare byggetilskot
6. Kommunestyre sin «sekkepost» til disposisjon
7. Avsetningar til lønns og prisauke – reservepost om auke utover 4%
8. Oppgåvekompensasjon (nye)frå regjering – fordeles på ulike kommunalområde
9. Premiefondet på same nivå som for 2023
10. Auke i lånegjeld og rente i 2024 utgjer ein driftskonsekvens på 5 million
11. Utbytte fra Sykkylven Energi AS er vidareført på 2022 nivå på 7 million
12. Utbyggings avtalar Fjellsetra er budsjettert for dekking av lån – veg
13. Havbruksfondet er forventa å gje 2,3 million i 2024
14. Avsetnad til disposisjonsfond i samsvar med finansielle mål. Dette er viktig for å unngå at innbyggjarane opplever kutt i tenestene frå eitt år til eit anna. Driftsfondet skal vere ein buffer ved uføresette hendingar og behov for omstilling over tid. Skulle vore 1,8 million høgare for å nå 1,75% i resultatgrad

Forslag til fordeling av midlar til drift av tenestene for 2024

Kommunedirektøren foreslår at budsjettet for 2024 vert vedteke på desse samleområda:

- Barnehage – kap.2
- Oppvekst kap.3
- Helse kap.4
- Kultur kap.5
- Teknisk kap.6
- Stab kap.7
- Politisk kap.8

Løyvingane til kvart budsjettområde

Løyvingane til kommunalområda på kapittel nivå inneheld 4% auke i snitt med mindre justeringar.

Kommunalområde	Teneste	Budsjett inkl endr 2023	Ny ramme 2024
Oppvekst - kap 2	Barnehage	64 286 100	67 077 000
Oppvekst - kap 3	Oppvekst	141 597 400	146 221 000
Helse - kap 4	Helse	200 199 300	209 207 000
Samfunn - kap 5	Kultur	10 166 500	10 573 000
Samfunn- kap 6	Teknisk	59 321 900	61 694 000
Stab - kap 7	Adm/rådhuset	34 369 400	35 744 000
Stab - kap 8	Politisk	11 270 400	11 097 000
	TOTALT	521 211 000	541 613 000

Dei kommunale tenestene

Overordna prinsipp for omstilling til berekraftige tenester til innbyggjarane i Sykkylven kommune

Vi nyttar dei samla ressursane rett og rettferdig til det beste for alle innbyggjarar.

Strukturendringar kan bidra til dette. Større skular, samlokaliserte bufelleskap osv. Dette vil bidra til at vi når fleire med dei ressursane vi har.

Vi tildeler tenester målretta og avgrensa for å sikre at vi rettar innsatsen mot der det har mest effekt. Kortare og meir avgrensa tilbod til enkeltpersonar vil sikre at fleire får glede av det vi har av samla ressursar.

Vi er tidleg ute med førebyggjande tiltak. Vi legg til rette for at innbyggjarane meistrar eige liv så lenge som mogeleg. Dette vil utsetje dei meir inngripande og ressurskrevjande tiltaka. Tidleg innsats samarbeider vi om med frivillige, pårørande og næringsliv. Vi har ein bustadpolitikk og eit investeringsprogram som støttar opp om dette.

Vi tenkjer klima og miljø i alt vi gjer: arealeffektivitet og sambruk, energisparing og ressursparing generelt, og vi nyttar innkjøpsstrategien vår til å påverke positivt.

Vi endrar organisasjonen i takt med nye behov. Vi skal til ei kvar tid ha ein organisasjon med tydelege roller og ansvar, som reduserer sårbarheit og sikrar heilskapstenking, og som er tilpassa kommunen sin økonomi.

Ei heilskapleg innsatstrapp legg vekt på førebyggjande arbeid som skjer i kommunane. Den skal sikre ein heilskap i planlegginga av alle tenesteområde i ein kommune, og som ved å styrke dei lågaste trinna kan bidra til å utsette, og i nokre tilfelle gjere at det det ikkje er behov for ressurskrevjande kommunale helse- og omsorgstenester.

Dei lågaste trinn handlar om aktive lokalsamfunn som bidreg til møteplassar og livskvalitet for innbygarane på ein slik måte at det reduserer behovet for meir inngripande tiltak lenger opp trappa. Kommunen skal likevel ha tilbod på alle trinn, også i framtida. Poenget er at vi kan ikkje nytte alle våre ressursar på dei øvste trinna, då dette hindrar oss i å bidra med ressursar til førebygging.

Figur 5 Den heilskaplege innsatstrappa

Med utgangspunkt i desse trinna og denne tenkinga vert det i 2024 utvikla oppdragsbrev frå kommunedirektøren, samt verksemdsplanar i einingane som konkretiserer tenkinga i konkret handling.

Kommunalområde helse

Nasjonale reformer og omstillingar har gitt kommunen eit tydelegare og større ansvar for befolkninga si helse og for at alle skal få nødvendige tenester. Velferdstenestene i Sykkylven skal vere berekraftige og skal sikre innbygarane gode levekår, og likeverdige tenester. I tråd med nasjonale utfordringar, står helse- og omsorgstenestene i kommunen overfor store oppgåver framover.

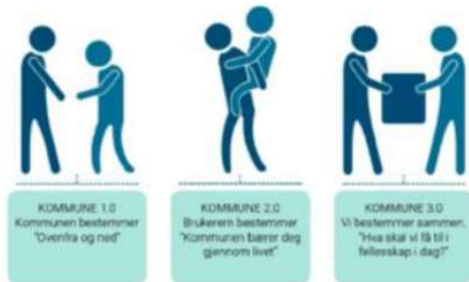
Fleire overordna utviklingstrekk fører til at dagens velferdsmodell er under press nasjonalt. I 2035 er det gjort framskriving om at vi nasjonalt vil mangle om lag 28 000 sjukepleiar og

18 000 helsefagarbeidarar i Noreg (SSB). Tal på eldre i befolkninga aukar, og det er forventa færre yrkesaktive til å ivareta dei som står utanfor arbeid. Helse og omsorgstenestene må framover løysast på måtar som er berekraftige.

For Sykkylven ser vi at det framover vert ein tydeleg auke i eldre, og færre i yrkesaktiv alder. Folketalsutviklinga for Sykkylven vil ha store konsekvensar for kommunale helse og omsorgstenester, og det er behov for ei omstilling og endring av korleis tenestene vert gitt framover.

Vi skal legge til rette for god helse gjennom å førebygge og behandle sjukdom og sikre likeverdige moglegheiter for å fremme aktivitet, fellesskap og samfunnsdeltaking for innbyggjarar, både unge og eldre. «Bu trygt heime» reforma erstattar «Leve hele livet» og er ei stor satsing og skal bidra til at fleire kan bu heime lengst mogleg. For å få til denne omstillinga er det ei forutsetning at kulturen hjå tilsette og haldning i samfunnet bidreg til god eigenomsorg, meistring og brukarmedverknad. Kommunen skal legge vekt på nærleik og tilgjengelege tenester. Det er viktig å ha fokus på ressursar og moglegheiter som finst i nærleik og i sosiale nettverk. Tiltak for å sikre sjølvstende og meistring vert viktig i arbeidet framover. Løysingane og tiltak og «*Kva er viktig for den einskilde innbyggjar*», skal vi finne saman med innbyggjaren sjølv (kommune 3.0).

Nasjonalt er det ein trend å redusere behovet for institusjonsplass ved å auke fokus på

førebyggjande tenester, meistringstiltak som større bruk av velferdsteknologiske løysingar, samt etablere nye måtar å arbeide på. Skal vi bygge eit aldersvenleg samfunn omfattar dette både lokalsamfunn og breidde i tenester. Målet er å sikre sjølvstende og meistring i kvardagen.

Kommunalområde helse omfattar desse einingane

- Bu- og aktivitetssenteret
- Heimetenestene
- NAV Sykkylven - Stranda
- Bu- og rehabiliteringstenestene
- Sykkylven legesenter

I tillegg ligg tenestekontor og koordinerande eining direkte plassert under kommunalsjef helse.

Generelt om området

Helsetenestene utgjør den største delen av dei kommunale tenestene i Sykkylven kommune. Det er for seint å fikse 2040 i 2040 (KS). Endringar i demografien tilseier at det vil vere avgjerande at kommunen greier å iverksette tiltak jf LEON prinsippet (lågast effektive omsorgsnivå), samtidig som at innbyggjaren skal vere trygg på å få gode tenester når ein har behov for omfattande pleie og omsorg. Ved å utsette behovet for ein institusjonsplass med eit år, vil kommunen med det spare inntil 1,4 million kroner pr plass.

Bu trygt heime - reforma peikar på målet om at vi som eldre skal bu heime lenger og at framtidens lokalsamfunn må vere ein god plass å bu. Bustadpolitisk plan 2023-2035 skal gi retning, og kunnskapsgrunnlaget i planen understøttar kva som vert viktig satsing framover både innan den ordinære bustadmarknaden og bustadsosiale behov i Sykkylven. Folkehelsearbeid handlar om å skape eit godt helsefundament og eigenomsorg i befolkninga, og beskriv det som vert viktig for å rigge oss for eit aldersvenleg samfunn. For å redusere og utsette behovet for helse og omsorgstenester må både teknisk, kultur, oppvekst og frivillig sektor bidra og vert avgjerande for å sikre førebyggjande innsats. God samfunns- og sentrumsutvikling vil bidra for å legge til rette for at det vert tilgjengelege lettstelte leilegheiter med sentrumsnære funksjonar og fellesfunksjonar som kan bidra til at fleire kan bu heime lengre, og at ein utnyttar tilgjengelege personellressursar godt i åra framover. I tillegg må eldre framover førebu seg på å måtte ta eit større ansvar for planlegging av eigen alderdom.

Med tanke på å etablere eit berekraftig tenestnivå og gode samanhengande tenester, må vi arbeide godt, og på fleire område. Tenestene vert i stor grad påverka av samfunnsutvikling, demografi, nasjonale føringar, overføringar av oppgåver og endringar innan spesialisthelsetenesta. Dette inneber at kommunane i større grad må ruste seg for meir spesialisert kompetanse i tenestene og skal framover handtere meir komplekse oppgåver lokalt og nær brukaren. Knappe ressursar på personell framover gjer at vi i større grad må nytte nye arbeidsmetodar og digitale løysingar i møte med kvar enkelt brukar av helse og omsorgstenester.

Velferdsteknologi er ei nasjonal satsing og ein ser store menneskelege og økonomiske fordelar ved at det i større grad vert nytta i helsetenestene. For å dimensjonere helse og omsorgstenestene rett framover, må vi iverksette strategiske og strukturelle grep. Dette skal bidra til å sikre at vi er budde på auken i ressursbehov dei neste åra.

Heimebasert omsorg

Heimetenestene er mobile og løysingsorienterte, fleksible og tilgjengelege for heimebuande. Det vert gitt både personleg bistand gjennom heimesjukepleie og praktisk bistand frå heimehjelp. Alle tenester vert gitt etter vedtak fatta etter helse og omsorgstenestelova ved tildelingskontoret. For å sikre innhald, aktivitet og sosiale møteplassar har vi dagtilbod både til eldre og demente. For pårørande med særleg tyngjande omsorgsoppgåver er både

støttekontakt, time- og døgnavlastning tilgjengeleg for å auke moglegheita for å stå i krevjande omsorgsoppgåver. Innsatsteam har ein viktig funksjon inn mot å styrke, kartlegge og auke innsats for sjølvstende og meistring i eigen heim lengst mogleg. Alle eldre 80+ får tilbod om heimebesøk. Korttids- og rehabiliteringsavdeling skal sikre avklaring og rask rehabilitering med mål om å få avklart kva omsorgsnivå den enkelte pasient treng. Når behovet for palliativ behandling eller avklaring akutt behov som ikkje treng sjukehusbehandling vert naudsynt, er dette også tilbod som vert gitt ved denne avdelinga.

Når behovet er til stades, har vi mange ulike tenester på meir inngripande nivå, både bustader med heildøgns omsorg på Bu- og aktivitetssenteret, og når det ikkje lenger fungerer å bu i eigen heim, kan vi i dag tilby ulike institusjonsplassar og skjerma tilbod for demente. Demensomsorga og framskrivinga tilseier at det vert mange fleire eldre med demens i åra som kjem. Det er viktig korleis vi greier å imøtekome dei oppgåvene som må til for å sikre at vi har ein god demensomsorg. Korleis vi varetek den demente i tidleg fase i eigen heim, gir tilbod om avlastande tenester til pårørande for at dei skal stå i omsorgsoppgåvene, og sikrar bu tilbod og skjerma tilbod når behovet kjem, vert svært viktig å legge til rette for.

Barn, unge og vaksne med ulike former for funksjonshindringar skal også sikrast gode tilbod om tenester på ulike innsatsnivå. Livsløpstenking og heilskap i tenestene må vere sentralt i møte med brukaren. Gjennom koordinerande tiltak, støttekontakt, avlastande tenester, og gode bu tilbod med bemanning, skal vi kunne ivareta brukar og pårørande sine behov. Vaksne med nedsett funksjonsevne som kan bu i eigne bustader, får tilbod om ambulante tenester. I dag har vi i hovudsak bustader til dei som treng tilgjengeleg personell gjennom døgnet, og har behov for meir differensierte tilbod. Det manglar eigna buformer med felles areal og gode personalfasilitetar som kan bidra til tryggleik, og som i dag gir redusert moglegheit for å nytte personellressursane på ein god måte.

Dag og aktivitetstilbod for personar med nedsett funksjonsevne vert gitt ut frå behov. Nokre er ute i ordinært arbeid gjerne tilpassa og gjennom HELT MED ordninga som er for personar som har behov for varig tilrettelagt i ordinært arbeid (VTO). Byrg har arbeidsplassar for personar med behov for varig tilrettelagt arbeid (VTA) og for personar som er uføre er Knutepunktet dagsenter eit godt tilpassa dagaktivitetstilbod.

Koordinering og tildeling av tenester er lagt til tenestekontoret som vurderer, sakshandsamar og fattar vedtak om helse og omsorgstenester til både barn, ungdom, vaksne og eldre. Det er viktig å koordinere tilbodet rundt ein brukar, og ved hjelp av det digitale verktøyet Samspill - Individuell plan er målet å sikre deltaking, involvering og koordinering rundt og saman med brukarar med behov for koordinerte tenester. Dette skal også fremme pårørandestøtte.

Det er ein auke i tal barn og unge med samansette behov. Foreldre som har særleg tyngande omsorgsoppgåver har rett på avlastande tenester. Tilbod om både støttekontakt, timeavlastning og døgnavlastning i private heimar eller i institusjon skal vere gode alternativ.

Vik barne- og avlastningsbustad vert etablert i 2024, og vil samle både kompetanse og ressursar for å kunne tilby avlastning for pårørande som har omfattande og særleg tyngande omsorgsoppgåver.

Det er auke i behov for **psykisk helsehjelp** og for innbyggjarar med samtidig psykisk helse og rus utfordringar (ROP). Det er behov for å differensiere fleire tiltak både på førebyggjande nivå og sikre at vi har tilgjengelege ressursar også på meir inngripande nivå når behovet er til stades. Det er behov for bustader for dei som har lågast bu evne og som treng oppfølging.

NAV skal vere tilgjengeleg og mobil, og møte innbyggjar for samtale, råd og rettleiing og har ulike støtteordningar. Ungdomsgarantien med ungdomsrettleiar i prosjektstilling driv oppsøkande verksemd blant anna på vidaregåande skule med mål om å bidra til å få fleire unge ut i arbeid.

Legetenester og akutt helseberedskap er ei viktig oppgåve i den akuttmedisinske kjede, og Sykkylven er vertskommune for legevakt på Stranda. Kommuneoverlege skal bidra til samfunnsmedisinsk arbeid og miljøretta helsevern, samt skal vere medisinsk fagleg rådgjevar. Tenestene gir også tilbod om kommunale oppgåver som helsestasjonslege, helsestasjon for ungdom, oppfølging av flyktningar og tilsynslege ved institusjon.

	2022	2023	2024
Økonomisk ramme	189 678 125	193 597 200	209 207 000

Moglegheiter og utfordringar:

Strategien som ligg i innsatstrappa skal bidra til at det vert skapt mål, og bevisstheit rundt kva for helsegevinst det ligg i meistring og deltaking gjennom aktivitet for eldre heimebuande. Målet er minst mogleg inngripen i ein innbyggjar sitt liv. Framover blir det fortsatt svært viktig at vi saman med innbyggjar skaper felles forståing for denne satsinga. Vi må også som kommune sikre kva eit godt samfunn er og kva som skal til for å bidra til eit aldersvenleg samfunn og sikre at vi følger at å bu trygt heime skal vere eit godt alternativ.

- God innbyggjardialog er viktig og innbyggjaren må oppleve likeverd i møte med kommunen
- Førebygging og innsats på lågast mogleg nivå vil utsette behovet for meir inngripande helse og omsorgstenester med blant anna frivillig innsats som ei støtte til det kommunale tilbodet
- Velferdsteknologi gir moglegheit for sjølvstende og meistring i ulike livsfasar og må framleis vere ein viktig del av tilbodet vi skal gi framover
- Digitalisering av arbeidsprosessar skal også sikre meir effektiv utnytting av ressursar framover

- Kva nivå vi har på tenestene vert også skapt ved dei forventningar innbyggaren har til kva tilbod kommunen har og skal ha framover
- Vi må finne gode løysingar for korleis vi skal prioritere aktivitet og innsats framover
- Vi må sikre koordinerte tenester for best mogleg heilheit i kommunens tenestetilbod på tvers av sektorar og framstå heilskapleg i tenesteutforminga
- Ulike former for avlastande tiltak vert viktig å utvikle for at fleire pårørande skal oppleve avlastning og på denne måten sikre at fleire kan bu heime lenger
- Omdøme og tillit bidreg til å styrke rekruttering – og dette er ei viktig satsing for heile Sykkylvssamfunnet
- Auke i komplekse oppgåver med overføring av oppgåver frå spesialisthelsetenesta, auka krav til medisinsk-fagleg kompetanse og spesialisert tenesteyting lokalt medfører at vi må spisse kompetanse og sikre rett bruk av sjukepleiarar der vi framover har auka fokus på oppgåvegledning (at for eksempel oppgåver andre enn sjukepleiarar kan gjere kan delegerast)
- Ei robust og stabil fastlegeordning og legevaktsordning som sikrar den akuttmedisinske kjeda, skal sikre at vi har tilgjengeleg legehjelp for alle som bur eller oppheld seg i kommunen

Rekruttering og kompetanse

Det vert færre i yrkesaktiv alder i åra som kjem, og svært mange fleire eldre. Omlag 75% av budsjettet er reine lønsutgifter. Rekrutteringsutfordringane utfordrar budsjettet då det i stor grad er lovpålagte tenester i helse som bidreg til at ein må ha nok personell tilgjengeleg, og at det i stor grad er behov for innleige ved fråvær. Målet er å redusere behov for dyr innleige, og bruk av overtid ved fråvær og vakansar. Det ikkje tatt høgde for dyr vikarinleige og ramme for bruk av overtid er redusert i budsjetttramma. Sjølv om det har vore svært krevjande å få tilsett fastlegar, ser ein no ein svært positiv utvikling innan denne faggruppa. Budsjett for 2024 er redusert tilsvarande forventning om full legedekning, med noko behov for innleige ved fråvær og ferieavvikling.

Legetenestene

Det ligg an til om lag full legedekning våren 2024 og dette er svært positivt. Tillit og omdømebygging, kvalitetsarbeid og styrka leiing har saman vore viktige faktorar for den endringa som har skjedd. Ein ny vedteken legeplan har vore naudsynt og bidreg til å gi retning for arbeidet. Å drive kommunalt legesenter med flest kommunalt tilsette fastlegar, gjer at driftsnivået vert høgare enn først planlagt då kommunen tok over legesenteret. Det positive er at vi no greier å rekruttere fastlegar og målet er å utvikle legesenteret inn mot ei meir berekraftig drift. For å få til dette vil det framover verte jobba med nye måtar å løyse oppgåvene på.

Frå 01.08.23 vart legetenestene samla i ei eiga eining, og budsjett for einingsleiar, institusjonslege, kommuneoverlege og utgifter knytt til legevaktssentral er samla i budsjettet for legesenteret.

Pleie og omsorg

Det er så langt gjort viktige grep innan eldreomsorga der tenestene vert gitt på lågare innsatsnivå framover. Og tiltak for tidleg innsats er styrka for å kunne gi tenester til fleire eldre innanfor tilgjengelege personellressursar. Det er utfordring knytt til tilgjengeleg helsepersonell i tida framover, og det vert viktig å sjå på nye arbeidsmetodar som blant anna oppgåvegledning, for å sikre forsvarleg og effektiv drift.

Det finst moglegheiter for at fleire skal kunne bu lengre heime og det er gjort ei styrking av avlastande tenester og heimebasert omsorg, dagaktivitet og leiing. Bustadpolitisk plan har framskrive behov for både sentrumsnære leilegheiter med fellesfunksjonar, og tilgjengelege servicefunksjonar i gangavstand. Vi har framleis lite differensierte buformer, og fram til det vert fleire tilgjengelege buformer i det ordinære bustadmarknaden, samt at omsorgsbustader vert etablert for ambulante tenester, vert det etablert tilbod om 7 leilegheiter med fellesareal for eldre, som kan få pleie og omsorgstenester frå heimetenestene i ei avdeling ved BUAS.

Bu- og rehabiliteringstenestene

I bu og rehabiliteringstenestene er bustadmassen det vert gitt tenester i utfordrande, då utforming reduserer samdriftsfordelar og fleire opplever å vere utrygge og bur mindre eigna i dag. Det er behov for andre buformer for den eldre med nedsett funksjonsevne, og at fleire unge kan bu i tilrettelagte bustader med ambulante tenester. Bustadtrapp i tilknytning til innsatstrapp kan vere ein måte å tydeleggjere kva innsatsnivå det skal vere på ulike buformer framover.

Tilbod om avlastning og barnebustader er fragmenterte og vi sørvar i dag fleire einetiltak. Det er planlagt samlokalisering av barnebustader og avlastningstilbod som sikrar gode tenester med fagleg kompetent personell og samdriftsfordelar. Det er imidlertid ikkje funne rom for i budsjett å auke kapasitet på avlastning i institusjon for barn og unge med særlege behov, men lagt inn som forslag til tiltak utover det budsjett som ligg føre.

Heildagstilbod til ungdom med utviklingshemming som går på ungdomsskule og vidaregåande skule, og som ikkje kan vere utan tilsyn før og etter skuletid, har ei knapp ramme i budsjettet, og det er utfordringar knytt til dagens driftsform, og svært krevjande å rekruttere personell til denne driftsforma. Det er behov for å tenke meir tverrfagleg og heilskap i tenestetilbodet mellom oppvekst og helse.

Det ligg moglegheiter i å ha gode dagaktivitetar for personar med utviklingshemming og for personar med psykisk helseutfordringar. Lokala som Knutepunktet dagaktivitet vert drive i

dag, er lite eigna og det er behov for nye lokaler som gir tilgang på areal, personalfasilitetar, toalett tilhøve for handicap og som kan gi moglegheit for fleire differensierte aktivitetar.

NAV

Moglegheitene innan sosiale tenester ligg i råd og rettleiing for å sikre at vi saman finn gode løysingar med innbyggjarar som står i sårbare situasjonar.

Ungdom som står i fare for eller som står langt frå arbeidslivet, treng oppfølging for å kunne nå mål om arbeid og aktivitet. Flyktningar frå Ukraina har kort introduksjonsløp som gjer at dei snakkar i liten grad norsk etter gjennomgått introduksjonsprogram. Fleire har heller ikkje rettigheter til å vere med i programma grunna helseproblem og alder (>55 år), og vil då vere avhengig av økonomisk sosialhjelp. Det er naudsynt å arbeide for inkludering og tilgjengelege plassar for arbeidsutprøving også innan kommunale tenester.

Tenestekontor og koordinerande eining

Koordinering er ei viktig satsing for barn, unge, vaksne og eldre som har samansette tenester av eit visst omfang. Kommunen har plikt til å koordinere tenestene om ein har 2 eller fleire helse og omsorgstenester om brukar/pårørande ønsker det. Knappe ressursar og høgt sjukefråvær har bidrege til at tenesta har redusert kapasitet. Det er igangsett ein gjennomgang av tildelingskriterier ein skal arbeide etter for å sikre rett nivå på tenestene ut frå det individuelle behov kvar enkelt søkar har inn mot helse og omsorgstenester.

Barnekoordinator er lagt til koordinerande eining, og ein ser at omfang i behov for koordinerte tenester er aukande, og at det er utfordrande å få koordinatorar ute i tenestene til å ta på seg denne oppgåva. Det er ikkje funne rom for å auke kapasitet på koordinering og tildeling av tenester i budsjettramma, og tiltak ut over ramma er foreslått for å styrke kapasitet.

Hovudtiltak for å sikre økonomisk berekraftige tenester i 2024 og i økonomiplanperioden:

- Sikre lovpålagde og forsvarlege tenester
- Fortsette å gjere strukturelle og strategiske grep som kan bidra til ein berekraftig økonomi gjennom prosjekt Heilskapleg innsatstrapp og heilskapleg bustadtrapp
- Auke fokus på tildeling av tenester for å tildele tenester på rett nivå
- Auke innsats på koordinering og samhandling på tvers mellom fag og sektorar
- Heiltidskultur og prøve ut årsturnusar som kan gi betre flyt for dei som mottek tenester, og som legg til rette for betre arbeidskvardagar for tilsette og utnyttar tilgjengeleg fagkompetanse
- Meir fleksibel bruk av spisskompetanse på tvers i avdelingar
- Prøve ut bruk av sjukepleie i stab i pleie og omsorg
- Oppgåvegliding ved bruk av gjennomtenkte kompetansebehov og fordeling av ansvar, også på tvers av avdelingar

- Som eit av rekrutteringstiltaka - fortsette å legge til rette for at fleire kan ta fagbrev på jobb, og at studentar kjem til Sykkylven i praksis og som vikarar ved ferieavvikling
- Vidareutvikle bruk av velferdsteknologi/helseteknologi
- Førebu helsehus med samlokalisering av heimebasert omsorg, førebygging og meistring, psykisk helseteam og legetenestene
- Sikre synergjar av etablering av barne - og avlastningsbustad (Vik barne- og avlastningsbustad)
- Sikre gode butilbod til eldre med utviklingshemming gjennom etablering av bukollektiv for eldre (Klokkartunet)
- Leige ut leilegheiter i ei avdeling på BUAS med ambulante tenester frå heimetenestene
- Følge framskriving av behov og iverksette tiltak som ligg i bustadpolitisk plan
  - etablere funksjonelle bustader og differensierte buformer
  - stimulere utbyggjarar til å bygge bustader ut frå behov skissert i plan
- auke avlastande tenester, støttekontakt og dagtilbod til eldre for å utsette behov for meir inngripande tiltak
- vidareutvikle og målrette innsats ved bruk av innsatsteam til eldre som bur heime
- Måltid og ernæring skal ta ein meir aktiv rolle for å bidra til matglede og aktivitet i kvardagen
- Ha fokus på arbeidsglede på jobb som skal medverke til redusert sjukefråvær
- følgje prioriteringane til NAV, styrke rettleiing og brukaroppfølging som skal bidra til sysselsetting og som skal forhindre at innbyggjarar vert sosialhjelpsmottakarar
- auke samhandling mellom NAV og oppvekst for å betre fange opp ungdom som fell utanfor gjennom prosjektet Ungdom og utanforskap
- auke samhandling mellom NAV, vaksenopplæring og flyktning for å sikre felles strategiar for introduksjonsordninga
- målrette innsats i tenestene for at fleire kjem ut i arbeid gjennom å nytte tiltaksmidlar og mentorordning i NAV

Kommunalområde oppvekst

Oppvekstsektoren skal bidra til at barn og unge får ein trygg oppvekst med høve til å delta og utvikle seg ut i frå egne føresetnader. Barnehage og skule er ein sentral livsarena for barn, og eit sterkt lag rundt barn og unge bidrar til at alle barn kan oppleve meistring og inkludering. Laget handlar både om det førebyggjande arbeidet og hjelp til barn med ulike utfordringar. Det omfattar tett samarbeid mellom foreldre, barnehage og skule, PPT, helsetenesta i kommunen og eksterne aktørar.

Måla med oppvekstreforma er å styrke arbeidet med tidleg innsats og førebygging i heile oppvekstsektoren. Tidleg innsats, med tiltak som er godt tilpassa barna og familiane sitt

behov, er først og fremst ei investering i innbyggerane si velferd, men er også ei investering som kan spare kommunen for meir inngripande og kostbare tiltak seinare.

Psykiske vanskar er ei av dei største folkehelseutfordringane i vår tid. Førekomsten er høg, helsetapet stort, og sjukdom oppstår i relativt låg alder samanlikna med andre store utfordringar og diagnosegrupper. Førebygging bør derfor starte tidleg og rette seg mot barn, unge og deira familiar, ikkje berre for å redusere plager og betre livskvalitet her og no, men også for å førebygge for utvikling av psykiske lidingar i vaksenlivet.

Utanforskap og einsemd kan være ein konsekvens av fattigdom. Stadig fleire barn og unge føler seg utanfor som følge av dårlig økonomi. Barn og unge i låginntektsfamiliar manglar i større grad fortlurige vener enn andre, og er også meir utsett for mobbing. Dei har større risiko for både fysiske og psykiske helseplager på kort og lang sikt. Barn i familiar med lavt utdanningsnivå og lav inntekt er overrepresentert også når det gjeld helseproblem som for eksempel astma, allergi, eksem, hovudverk, magesmerter og ryggmerter.

Ut i frå desse faktorane vil heilskapleg innsats med fokus på førebygging og tidleg innsats på alle nivå og i alle sektorar, vere avgjerande for å nå målet om berekraftig drift og tenesteyting framover.

BARNEHAGE

Einingar innanfor området

Kommunale barnehagar utgjer ei samla eining med følgjande avdelingar:

- Blakstad naturbarnehage
- Ullavik barnehage
- Vikedalen barnehage
- Spesialpedagogar for barnehage

Under barnehageområdet ligg også:

- Felles barnehageadministrasjon
- Styrking/barn med nedsett funksjonsevne
- Private barnehagar (overføringar/tilskot)

Generelt om området:

Barnehagen skal, i samarbeid med heimen, ta i vare barna sine behov for omsorg, leik, læring og sosial kompetanse. Barnets beste er eit grunnleggande omsyn. Gjennom helsefremjande miljø skal ein legge til rette for at alle barn får gode utviklingsmogelegheiter og får ein god start på den livslange læringa. Målet er å skape robuste barn som er best mogeleg rusta til å meistre livet sitt.

I Sykkylven har vi tre kommunale barnehagar og fire private barnehagar. Blakstad naturbarnehage er den minste av dei kommunale barnehagane og har no 25 barn. Vikedalen barnehage har no 52 barn, medan Ullavik barnehage er den største av dei kommunale barnehagane med om lag 55 barn. I tillegg vil 7 nye barn byrje i ein kommunal barnehage

innan januar 2024. Dei siste åra har kommunen lagt ned to kommunale barnehagar. Dette er gjort med bakgrunn i sterk nedgang i fødselstalet, og det må reknast som ei tilpassing av tilbudet.

	2022	2023	2024
Økonomisk ramme	58 418 000	63 320 145	67 077 000

Moglegheiter og utfordringar:

Barnetalsnedgang og strukturendringar

Dei seinare åra har barnetalet i Sykkylven vist ein jamn nedgang. Samanlikna med for nokre år sidan, blir det i dag fødd om lag halvparten så mange barn pr år som tidlegare år. I lys av dette har kommunen tilpassa talet på barnehageplassar og lagt ned to barnehagar i løpet av 2021 og 2022. Det har medført eit press på barnehageplassar i sentrum. Dette er kompensert ved etablering av ei ny småbarnsavdeling ved Ullavik barnehage, lokalisert i tidlegare SFO-lokala ved Ullavik skule. Det kan sjå ut som om nedgangen i talet på barnefødsler har stagnert, og at det kan vere lov til å håpe på mellom 50-60 fødsler pr år framover. Det pågår no ei vurdering av kor vidt Ullavik skule kan byggast om til ein ny barnehage på 4-6 avdelingar. Dette på grunn av auka bustadbygging i området, og forventning om at talet på barnehagebarn nord for sentrum vil auke.

Dei tre kommunale barnehagane er i omstillingsprosessen slått saman til ei eining og med éin einingsleiar.

Overføring til private barnehagar

Dei private barnehagane får eit kommunalt tilskot pr barn. Det er ulike tilskot på små og store barn. Overføringa blir utrekna på grunnlag av driftsutgifter pr. barn i kommunale barnehagar to år tilbake, samt det barnetalet som går i dei private barnehagane pr. no. Det betyr at tilskotssatsen for 2024 bygg på rekneskapstal for den kommunale barnehagedrifta i 2022, og dermed får vi enno ikkje med oss heile effektiviseringa som vi forventar som følgje av strukturendringar på barnehageområdet dei siste åra. Full effekt av nedleggingane av Vik barnehage og Tandstad barnehage får vi først ved utrekning av tilskotssatsar for 2025.

Prioritert drift

I lys av den økonomiske situasjonen og utviklinga i barnetalet, må vi fortsette å optimalisere barnehagetilbodet slik at vi får mest mogeleg og best mogeleg barnehagedrift for kvar krone. Det er allereie svært nøktern drift i barnehagane, og nesten heile budsjettet går med til lønnsmidlar. I ein slik situasjon må vi prioritere strengt, slik at budsjettmidlane når flest mogeleg og at kvaliteten i tilbudet ikkje blir forringa.

Sykkylven kommune som barnehagemyndigheit:

- Skal dimensjonere barnehagetilbodet totalt slik at kommunen oppfyller lovfesta rett til barnehageplass

- Skal finansiere alle barnehagar (kommunale og private), inkludert kommunalt tilskot til private barnehagar
- Er ansvarleg for drift av spesialpedagogisk team og for å gjere vedtak om spesialpedagogisk hjelp til førskulebarn
- Er godkjenings- og tilsynsmyndigheit på barnehageområdet
- Skal rettleie både kommunale og private barnehagar
- Skal samarbeide med Statsforvalteren og sørge for rapportering av barnehageområdet
- Skal drive kompetanseutvikling i alle barnehagar

Kompetanseheving

Dei fleste barnehagane i Sykkylven deltek aktivt i dei kompetansehevingstiltaka som vert organisert gjennom region Nordre Sunnmøre, med Høgskulen i Volda som fagleg samarbeidspartnar. Det viktigaste tiltaket er det barnehagebaserte utviklingsarbeidet (ReKomp) som involverer heile personalet, og som finn stad i den enkelte barnehage. Barnehagane kan kvart år velje mellom ulike hovudtema dei vil fordjupe seg i. Sykkylven deltek også i Kompetanseløftet for inkluderande praksis og spesialpedagogikk (nasjonal satsing). Målet er å styrke det tverrfaglege samarbeidet og «laget rundt barnet». Barnehagane har gjennomført ei stor behovs- og kompetansekartlegging som skal danne grunnlaget for lokale satsingsområde.

Rekruttering

Barnehagane i Sykkylven har per dato full dekking av pedagogar i høve norma. I tillegg ligg vi over landssnittet for andelen fagarbeidarar blant assistentane. Dette er positivt. Nedgangen i talet på barnehagebarn, omorganisering og nedlegging av barnehagar har gjort at fokuset på rekruttering ikkje har stått i høgsetet dei siste par åra. Men kommunale barnehagar har deltatt i lærlingeordninga og legg samtidig vinn på å rekruttere fleire mannlege tilsette i barnehagane, til dømes når vikarar blir leigd inn.

Samarbeid på barnehagesektoren

Samarbeidet mellom kommunale og private barnehagar er godt. Styrarane møtast fast ein gong per måned gjennom styrarnettverk. Solid Start er den største felles satsinga. Gjennom «Den Sykkylvske Barnehage» (eigen plan) blir ei rekkje samarbeidstiltak konkretisert. Det er ei sams forståing for at barnehagane gjennom samarbeid, erfaringsdeling og felles satsing kan skape eit betre barnehagetilbod for barna i Sykkylven.

Hovudtiltak for å sikre økonomisk berekraftige tenester i 2024 og i økonomiplanperioden:

- Det viktigaste vi kan gjere for å sikre ei berekraftig teneste i åra framover er å optimalisere drifta med fulle kommunale barnehagar i høve til bemanningsnorma.
- Vurdere flytting av Ullavik barnehage til gamle Ullavik skule, og utvide med 4-6 avdelingar. Noverande Ullavik barnehage er etter kvart lite funksjonell, og det er samtidig store utbyggingsplanar i krinsen.
- Sikre gode overgangar mellom barnehage og skule.
- Sikre lovpålagde og forsvarlege tenester.

OPPVEKST

Einingar innanfor området

- Felles skuleadministrasjon - plassert ved rådhuset
- Aure barneskule
- Sørestranda skule
- Sykkylven ungdomsskule og vaksenopplæring
- Barne- og familietenestene

Generelt om området:

Oppvekstsektoren skal bidra til at barn og unge får ein trygg oppvekst med høve til å delta og utvikle seg ut i frå eigne føresetnader, jf. Barnekonvensjonen. Kommunen forvaltar store verdiar på vegne av fellesskapen, og det er sektoren sitt ansvar å produsere gode tenester for barn, unge og vaksne. Tidleg innsats, med tiltak som er godt tilpassa barna og familiane sitt behov, er først og fremst ei investering i innbyggjarane si velferd, men er også ei investering som kan spare kommunen for meir inngrepande og kostbare tiltak seinare.

Skule

Det grunnleggjande prinsippet i skulen er einskapsskulen, tufta på trivsel, likeverd og læring. Viktige strategiar er m.a. å arbeide målretta for gode læringsmiljø med relasjonsbygging og god klasseleiing. I skuleåret 2023/2024 deltek alle dei kommunale skulane i den regionale kompetanseutviklingsarbeidet (DeKomp), der Høgskulen i Volda er fagleg samarbeidspartnar. Skulane i Sykkylven har valt tilpassa opplæring som fokusområde. Ein har no tre kommunale skular; Aure barneskule, Sørestranda skule og Sykkylven ungdomsskule og vaksenopplæring. Drifta av Ullavik skule, Aure skule og Vik skule er avslutta. Ein ny og stor barneskule har vore etterlengta, og er eit stort løft for skuleverket og kommunen.

Skulefritidsordningane har som hovudmål å legge til rette for leik, kultur- og fritidsaktivitetar tilpassa barna sine behov. SFO skal gje barna omsorg og tilsyn og vere ein læringsarena for gode opplevingar og erfaringar. Kommunen har SFO-tilbod ved alle dei kommunale barneskulane.

Sykkylven opplæringscenter organisert og samlokalisert med Sykkylven ungdomsskule og er ein del av ei samla opplæringseining for ungdom og vaksne. Ansvarsområda til opplæringscenteret er knytt til:

- Norskopplæring med samfunnskunnskap for flyktningar og innvandrarar
- Grunnskuleopplæring for vaksne og ungdom frå 16-24 år
- Spesialundervisning for vaksne

Barne- og familietenestene

Barne- og familietenestene omfattar

- helsestasjon, jordmor og skulehelseteneste
- barnevernteneste
- familieteam
- PPT
- flyktningteneste.

I tillegg har ein fleire tverrfaglege samarbeid og hjelpetiltak, som fagteam i skule og barnehage, skulefråværsteam, foreldrereettleiing, samtalegrupper for barn, rusførebyggande team m.m.

Det er viktig å koordinere tilbodet rundt eit barn eller ein familie, og ved hjelp av det digitale verktøyet Samspill - Individuell plan er målet å sikre deltaking, involvering og koordinering rundt og saman med brukarar med behov for koordinerte tenester.

	2022	2023	2024
Økonomisk ramme	136 759 000	141 121 440	146 221 000

Moglegheiter og utfordringar

Flyktningar

Auka busetting av flyktningar medfører auka inntekter for kommunen, men også auka behov for hjelpetenester som helsestasjon, barnevern og PPT. Og ikkje minst eit auka behov for bustader og arbeidsplassar. Kommunen tok i mot 80 flyktningar i 2023, og ein er langt på veg til å imøtekomme vedtaket om busetting av inntil 70 flyktningar i 2023. Dette er langt fleire enn tidlegare år. Arbeidsmengda for fleire avdelingar knytt til flyktningar har vore svært merkbar dette året. Dette gjeld først og fremst flyktningtenesta og opplæringscenteret, men også NAV og helse er arbeidsbelastninga merkbar. Auka busetting fører også til behov for auke i ressursar i grunnskule og barnehage, og samla er dette viktig å ta omsyn til når omfang av mottak av nye flyktningar blir vurdert.

Oppvekstreforma

- Tidleg innsats og meir førebyggande arbeid
- Betre tilpassa hjelp forankra i lokalkunnskap
- Betre rettssikkerheit for barn og familiane
- Meir effektiv bruk av økonomiske midlar og tilsette

Tanken med oppvekstreforma er at omfanget av kostnadskrevjande barnevernstiltak skal bli redusert gjennom etablering og styrking av førebyggande tiltak og tenester. Slike hjelpetiltak skal vere tilgjengeleg før det utviklar seg til barnevernssak. Implementering av reforma krev

derfor økonomisk handlingsrom og rett kompetanse for å kunne etablere gode førebyggjande tenester.

Barnevernet i Sykkylven har på same måten som i andre kommunar, likevel ein del omfattande omsorgssaker og kjøp av statlege barneverntiltak som utgjer ein stor del av budsjettet. Ei enkeltsak vil kunne få store økonomiske konsekvensar, og eventuell auke på interkommunale avtalar knytt til t.d. krisesenter, overgrepsmottak og barnevernsvakt gjer også situasjonen usikker.

Psykisk helseteneste for barn og unge

Mange barn og unge slit med psykisk helse. Kommunen har enno ikkje lukkast i å rekruttere psykolog og psykiatriske sjukepleiarar til barn og unge. Slik kompetanse er svært viktig for å kunne gi gode og forsvarlege tenester.

Mangelen på kommunal psykolog for barn og unge kan også medføre at PPT mister avtalen med Fylkeskommunen om kjøp av tenester til vidaregåande skule.

Barn- og unges helsetenester

Barn og unges helsetenester består av sju samhandlingsforløp for dei vanlegaste psykiske plagene hjå born og unge. Forløpa fungerer som eit kart over tenestene og skal gi brukarar og fagpersonar betre oversikt over ansvarsområder og roller. Satsinga er eit samarbeid mellom dei 26 kommunane i Møre og Romsdal og Psykisk helsevern for barn og unge i Helse Møre og Romsdal.

Statlege føringar og tilskot

Barne- og familietenestene består av fire hovudområde med ulikt lovverk og med relativt låg grunnbemanning, noko som gjer omstilling krevjande sett opp mot det som i dag blir vurdert som forsvarlege tenester. Statlege føringar og tilskot til styrking av tilbod som t.d. styrking av skulehelsetenesta og lågterskeltiltak psykisk helse medfører relativt høg forventning og behov, medan tilskota er mellombelse og fører frustrasjon blant brukarar og samarbeidspartar når tilskota fell bort og ein ikkje har kommunale ressursar å sette inn.

Rekruttering

Å rekruttere rett kompetanse og sikre at de blir verande og trivst i barnehage, skule og hjelpetenester er ei aukande problemstilling. Arbeidsmiljø, kommunikasjon med og støtte frå leiing, gode kollegaer, opplevelse av mestring og glede ved å vere i lag med barn, elevar og deira familiar er alle faktorar som bidrar til at tilsette blir i yrket. Det daglege, kontinuerlege arbeidet med utvikling av gode relasjonar og miljø er derfor av stor betydning for å behalde dyktige tilsette.

Lågare barnetal - fleire barn, unge og familiar med utfordringar

Det blir født færre barn i kommunen vår. Samtidig har stadig fleire behov for hjelpetiltak. Fleire slit med psykiske vanskar, mobbestatistikken viser ei urovekkande utvikling, fleire har behov for tilpassa undervising eller spesialundervising, fleire melder behov for avlastande tiltak og talet på låginntektsfamiliar har auka. Dette underbyggjer og forsterkar behovet for

ytterlegare satsing på førebygging og tidleg heilskapleg innsats. Sykkylven er BTI-kommune, og metode og praksis her må ligge til grunn i alle tenester.

Kompetanseheving

Fagfornyinga vart innført i heile landet frå hausten 2020. Dette er den største omlegginga av skulen sidan 2006 og har medført ei endring av faga på alle trinn. Nytt innhald i faga og nye fag gjer at skulane har eit stort behov for utskifting av læremiddel – både digitale og analoge - og mange treng også kompetanseheving for å stette dei nye krava.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis i tillegg til den desentraliserte kompetanseutviklinga (Dekomp) blir gjennomført med fagleg støtte frå Sunnmøre Regionråd og i samarbeid med Høgskulen i Volda. Temaet «Fagleg inkludering» er gjennomført i alle skulane i Sykkylven (inkl. dei private). Ein tar no til på temaet «Tilpassa opplæring», deretter Pfdk (profesjonsfagleg digital kompetanse). I tillegg blir Kompetanse for Kvalitet (vidareutdanninga for lærarar) vidareført.

Barnevernstenesta har eiga kompetansesatsing i regi av Bufdir. Dette inneber vidareutdanning, tenestestøtte og kommunale læringsnettverk, og som skal bidra til å heve kvaliteten og auke kompetansen i kommunalt barnevern.

Skuleskyss

Auka omfang av skuleskyss i sentrumskrinsane er vedteke innført ut skuleåret 2023/2024. Det er ikkje funne rom for meirkostnad i framlagt budsjettforslag for 2024.

Hovudtiltak for å sikre økonomisk berekraftige tenester i 2024 og i økonomiplanperioden:

- Enda sterkare satsing på tidleg innsats og førebyggjande tiltak i alle einingar for å hindre store og inngripande tiltak og framtidige kostnadskrevjande tiltak
- Halde fram med strategiske grep som kan bidra til ein berekraftig økonomi
- Fokus på bruk av rett kompetanse og intern kompetanseheving
- Forventningsavklaring – både internt og i høve til samarbeidspartar, men også i høve innbyggjarar/brukarar av tenester
- Sikre gode overgangar mellom barnehage og skule
- Sykkylven har no to flotte og funksjonelle kommunale barneskular – Sørestranda skule og Aure barneskule. Å sikre god elevtilgang til begge desse skulane, slik at vi får god arealutnytting, optimal klasseinndeling og effektiv ressursutnytting, vil verte svært viktig
- Invitere til godt samarbeid med tillitsvalde og stimulere tilsette til kreativitet, innovasjon og fleksibilitet i arbeidet med omorganisering av tenestene
- Sikre lovpålagde og forsvarlege tenester

Kommunalområde samfunn

Området omfattar kulturavdeling, eigedomsavdeling og teknisk avdeling.

Budsjettet er sett opp etter noverande inndeling, det vil seie kultur for seg og eigedom og teknisk samla, der eigedom utgjer to separate ansvarsområde (60240 og 60241).

Kulturavdelinga

Kulturavdelinga driv folkehelsearbeid i vid forstand. Avdelinga skaper møteplassar, trivsel og legg til rette for eit mangfald av kulturelle og fysiske aktivitetar. Gjennom lågterskeltilbod førebygg vi utanforskap og styrkar den sosiale berekrafta i kommunen.

Avdelinga omfattar generelt kulturarbeid, bibliotek, kinodrift, kulturskule og diverse idrettstiltak. Avdelinga har fått tilført ansvar for frivilligsentralen.

Driftsoppgåver knytt til bygg og anlegg er flytta til eigedom og teknisk.

Sykkylven kommune tilbyr kunst- og kulturaktivitetar og opplevingar i eit breitt spekter og av høg kvalitet. Tilgang til eit mangfald av kunst- og kulturopplevingar skal vere god og alle som ønskjer, skal ha høve til å uttrykke seg gjennom kunst og kultur.

Vi vil at innbyggjarar og tilreisande skal få gode opplevingar, god helse og livskvalitet gjennom dei kommunale tenestene, og idretts- og friluftstilbod. Sykkylven kommune skal stimulere sine innbyggjarar til auka deltaking, glede og meistring i kultur, idrett og friluftsliv.

Vi skal tilby profesjonelle tenester og ha eit kvalitetstilbod gjennom ulike kunst- og kulturarenaer i kommunen.

Sykkylven kulturhus er ein viktig møteplass for lag og organisasjonar, frivillig kulturliv og generell møteverksemd.

Sykkylven kulturskule er eit ressurscenter for heile kommunen. Kulturskulen har fått gode nye lokaler i den nye sentrumsskulen – Aure barneskule. Kulturskulen har fokus på eleven, meistringsglede, kunnskap og kreativitet. Kulturskulen følgjer Norsk kulturskuleråd sin rammeplan for kulturskule, og tilbyr undervisning innanfor ulike kulturuttrykk.

Sykkylven bibliotek har fått nye flotte lokaler i 2023. Plassering på gateplan, utvendig parkområde, og moglegheit for samspel med andre brukarar i huset, skaper grunnlag for utvikling av gode framtidsetta tilbod til innbyggjarane.

	2022	2023	2024
Økonomisk ramme	10 445 713	10 130 713	10 573 000

Moglegheiter og utfordringar:

Tilrettelegging for frivilligheit er avgjerande for å gjere Sykkylven til ein endå betre kommune å bu i, for alle. Overføring av Frivilligsentralen til kultur og lokalisering saman med biblioteket, opnar nye moglegheiter for samskaping, nye aktivitetar og engasjement.

Dei nye biblioteklokala gir ei unik mogelegheit til god kontakt med både barn, unge og eldre. Biblioteket er eit meir-ope bibliotek og vil utviklast vidare i samspel med andre aktivitetar i bygget.

Nye lokaler for kulturskulen gir rom for vidare utvikling av skuletilbodet.

Det er ei utfordring å ivareta idretts- og friluftssinteressene med redusert bemanning. Flytting av tekniske driftsoppgåver på bygg og anlegg frigjer kapasitet til kompensasjon for denne reduksjonen. Ei særleg utfordring ligg i å styrke innsatsen på friluftslivstiltak. Friluftsliv i ulike former er viktige lågterskeltilbod for alle aldersgrupper med tanke på å stimulere til livslangt fokus på eiga helse.

Kulturavdelinga er ein viktig bidragsytar inn mot frivilligheita i kommunen i form av støtte knytt til anlegg, tilskotsformidling, arrangement og kulturarbeid.

Kulturavdelinga arbeider for auka besøkstal på inntektsbringande arrangement, samtidig som ein justere driftsnivået til budsjettramma.

Hovudtiltak for å sikre økonomiske berekraftige tenester i økonomiplanperioden:

- Auka inntekter på kino og kulturarrangement.
- Reduserte utgifter gjennom redusert bemanning.
- Re etablere frivilligsentralen og sikre nye aktivitetar inn mot frivillig arbeid, med særleg vekt på både flyktning, ungdom med mål om å bidra til å redusere utanforskap.
- Auka innsats for å utvikle frivilliginnsatsen inn mot ulike tenester i heile kommunen som skal bidra til tidleg innsats som utset behovet for kommunale tenester som helse og omsorgstenester.

Teknisk avdeling og eigedomsavdelinga

Teknisk omfattar plan, byggesak, oppmåling/geodata, miljøvern, forureining, landbruksforvaltning, viltforvaltning, brann- og redning og drift og vedlikehald av kommunale vegar.

Eigedom omfattar felles forvaltning og drift, vedlikehald og utvikling av kommunal bygningsmasse og eigedomar. Avdelinga står for prosjektering og utvikling av nye byggeprosjekt.

Avdelingane koordinerer ei rekke av investeringsprosjekta som er vedteke av kommunestyret.

	2022	2023	2024
Økonomisk ramme	61 008 751	59 179 200	61 694 000

Moglegheiter og utfordringar:

Teknisk avdeling må utnytte moglegheitene som ligg i endå meir effektiv sakshandsaming og syte for oppdatert planverk til ei kvar tid. God fagkompetanse på mange og ulike fagfelt sikrar høg kvalitet på sakshandsaming og tenester. Driftsavdelinga og brann er godt rusta med god kompetanse på sine oppgåver.

Teknisk avdeling har ein stor del av budsjettet knytt til andre driftskostnadar enn lønn. For vegdrift og brøyting av det vore vesentleg større prisauke enn gjennomsnitt elles i samfunnet. Det er mogeleg å redusere omfanget av vintervedlikehald for å tilpasse oss utføresette endringar i kostnadsbilete. Brøyting av Fasteindalen vart tatt inn i budsjett for 2023, og er vidareført. Rutine for stenging er knytt til gult farevarsel samt i teleløysinga.

Straumprisar er ein vesentleg kostnad med stor usikkerheit i åra framover. Vidare investering i enøk-tiltak er viktig.

Klimaeffektar er forventa å bli ei stadig større utfordring i åra framover. Endra nedbørsmønster set nye krav til førebygging, drift og beredskap.

Omorganiseringa kan gje mogelegheiter for å hente ut synergjar gjennom å samordne fagmiljø, og sikre tydelegare rolleavklaring og arbeidsfordeling.

Eigedomsavdelinga ser store moglegheiter innan betre behovstilpassa bygningsmasse, at ein har eit enno tettare samarbeid med dei tenesteytandeeiningane som er brukarane av bygga. Ein må arbeide med forventingsavklaring i høve tenestenivå. Endra reinhalds- og driftskostnadar må vere i fokus når ein planlegg ny eller endra arealbruk.

Hovudtiltak for å sikre økonomiske berekraftige tenester i økonomiplanperioden:

- Omorganisering og nedbemanning i samband med ny organisasjonsstruktur i 2023
- Redusere vintervedlikehald
- Meir behovsprøvd reinhald og vaktmeistertenester
- Utnytte inntekspotensialet ved å justere opp gebyrinntekter til eit gjennomsnittleg nivå med samanliknbare kommunar
- Oppfølging av bustadpolitisk plan
- Bygningsmasse betre tilpassa behova
- Samlokalisering for meir rasjonell drift kan gi innsparingar i andre einingar

- Enøktiltak for å redusere energikostnader
- Samarbeid med private om utbygging av bustader
- Utnytte gunstige finansieringsordningar

Stab

Generelt om området:

Frå 01.08.2023 samla ein alle administrative funksjonar knytt til kommunedirektøren sine administrative ressursar inn i eit tenesteområde. Stab skal ha felles budsjettering, felles målsetjingar og jobbe mot felles mål. Vi skal skape betre synergjar av kvarandre sine fagområde, og jobbe meir tverrfagleg enn vi har framstått som til i dag. Berekraftsmåla skal vere utgangspunkt også for våre tenester i vårt daglege virke.

Det er mange spesialiserte fagområde og mange enkeltressursar som åleine er svært sårbare i høve dei tenestene vi yter til tilsette og innbyggjarar.

Tidlegare år har STAB framstått med ulike ansvar: fellestenestene, løn/personal, økonomi, rådgjevarar og kommuneleiing.

STAB 2024 består av løn/personal, økonomi, arkiv, it, rådgivarfunksjonar, internkontroll, beredskapssekretariat, politisk støtte, lærlingar, tillitsvalte/verneombod, kommuneleiing , og ein god del fellesutgifter for Sykkylven kommune

Næring:

Stabsområdet har også ramme for næringsaktivitet som vi betaler tilskot på.

Omstillingsprogrammet har fått ei ytterlegare auke på kr 300 000. Fylkeskommunen krev denne auken i den kommunale andelen for programmet.

SNU (Sykkylven næringsutvikling AS) har fått ein auke i overføringar med 7% - kr 50 000.

Total overføring til SNU er på kr 750 000,-

	2022	2023	2024
Økonomisk ramme	32 694 000	34 380 300	35 744 000

Moglegheiter og utfordringar:

Stab har ansvar for framdrift i høve satsinga vår på heilskapleg styring. Det skal gi heile organisasjonen moglegheiter om vi klarer å halde fokus og felles styring her.

Felles strategi og mål for samhandla utvikling gir godt grunnlag for korleis vi skal yte tenestene våre.

Vi skal jobbe for å sjå kompetansen vår tverrfagleg. Har vi noko å lære av kvarandre? Heilt klart. Vi ser det har vore satsa ulikt på ulike fagområde. Her ligg det moglegheiter for utvikling.

Dei tilsette som vi tilbyr tenestene våre til skal oppleve at vi framstår meir samlande i vår tenesteyting til dei, fram til i dag har dette vore ganske fragmentert.

Effektiv sakshandsaming gjennom digitalisering vil kunne gi oss ein gevinst. Kvar har vi meir å hente: for innbyggjar, den tilsette, og oss sjølv.

Innbyggardialogen er og viktig. Møteplassar og digitale plattformer gir oss moglegheiter. Det har til no vore for liten fokus på kommunikasjon og informasjon. Eit krevjande område å jobbe med. Vi skal bygge ein plan for dette, og bli betre på innbyggardialog og dialog med dei tilsette.

Språk heng nøye saman med kommunikasjon. Vi skal sjå nærmare på «klart språk».

Vi har sårbare fagmiljø og saman står vi sterkare. Ressursar til kompetanseheving er viktig for oss for å kunne henge med i «faget» og styrke kompetansen vår. Nye lovkrav, endra fagsystem og andre sentrale endringar krev at vi blir oppdatert. Vi opplev i dag at dette ikkje blir godt nok prioritert.

Auke i saksmengd. Spesielt innan løn/personal merkar ein at «turnover» i tilsetjingar har auka. Folk skifter oftare jobb og stiller meir krav. Regelverket kan gi utfordringar, og det er mykje å «passe på» for å hjelpe einingane.

Rekruttering - enkelte fagområde har utfordring med rekruttering. Vi konkurrer med privat næringsliv. Løn, fagleg utvikling, kontorfasilitetar er stikkord.

Ei anna utfordring er å tilpasse drift utifrå ressursar, forventningar og krav. Dei tilsette strekkjer seg langt for å levere raskt, fagleg godt, og etter forventningar frå innbyggjar og andre tilsette. STAB har også ein veg å gå for å diskutere kvar i tenestetrappa skal våre tenester stå.

Prisvekst på driftsutgifter/fellesutgifter er ei utfordring for den samla ramma vår då auke i ramme ikkje alltid held seg oppe mot prisveksten. Vi får og meir og meir leasing/leige framfor investering. Dette gir auke i driftskostnader der vi før hadde finanskostnader. Denne situasjonen er krevjande å stå i, og blir til ei kvar tid nøye vurdert.

Hovudtiltak for å sikre økonomiske berekraftige tenester i økonomiplanperioden:

- Omorganiseringsprosjektet kravde ei nedbemanning på 2 stillingar. Det er krevjande å stå i den omstillinga då vi opplev at ressursane er små i utgangspunktet
- Gjennom samarbeid, erfaringsdeling, digitalisering og felles styring skal vi jobbe mot å få ut den gevinstrealiseringa det er behov for
- Digital transformasjon. For å skape effekt i deler av våre tenester skal vi få med resten av organisasjonen inn i den digitale transformasjonen som krevst av alle

kommunar for å kunne tilby berekraftige tenester i framtida. Digital transformasjon inneheld ikkje berre teknologi, men er i seg sjølv eit organisasjonsutviklingsprosjekt. Vi må utvikle oss og vere tydeleg på at vi skal gå frå generasjon 2 til 3 og oppover i digitaliseringstrappa for å kunne ta ut effekten i organisasjonen (sjå figur under)

- I dag har stort fokus på driftsoppgåvene, desse må i større grad automatiserast, og vi må få større deler av staben over på utviklingsområda
- Gjennom heilskapleg tenking og styring vil vi jobbe for at vi og heile organisasjonen blir med på tverrfaglege prosjekt
- Stabssjef, personalsjef og økonomisjef er ein del av kommuneleiing. Det er viktig for å kunne bidra inn i overordna styring, planlegging og utvikling. Slik får vi sett fokus også på stabsområda samla i kommuneleiinga

Figur 6 Digitaliseringstrappa

Politikk

Ansvarsområde er ikkje vurdert med tanke på endring. Det er ikkje VAL i 2023 og ein har tatt ut kostnader knytt til VAL frå budsjettet.

	2022	2023	2024
Økonomisk ramme	10 845 000	11 261 400	11 097 000

Investeringar i økonomiplanperioden (finansiert med tilskot og lån)

Bygningar og anlegg	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	Sum
Investering omsorgsbygg	85 000 000	15 000 000	15 000 000	25 000 000	140 000 000
Tiltak - Kaiområde	1 000 000	1 000 000			2 000 000
Garderobe sone 1 BUAS					0
Heimetenesta - kontor og kjøkken					0
Ny sentrumskule					0
Enøk-tiltak Kulturhus				5 000 000	5 000 000
Kunstgrasbana - undervarmeanlegg	500 000				500 000
Nytt legekontor	64 000 000				64 000 000
Arbeidsrom lærarar Ungdomsskule	1 500 000	1 000 000	1 000 000		3 500 000
Ombygg fellesareal sone 1 og 2 BUAS og Haugnestunet	1 500 000				1 500 000
Sykkylven Storhall - utvendig maling	300 000				300 000
Oppgradering rådhus	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	10 000 000
Kaldgarasje - teknisk				4 000 000	4 000 000
Prosjektering omsorgsbygg	2 000 000	2 000 000			4 000 000
Sentrumstiltak		1 000 000	600 000		1 600 000
Sum bygningar og anlegg	158 300 000	22 500 000	19 100 000	36 500 000	236 400 000
Utstyr og maskiner	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	Sum
Meirdigitalisering saksbehandling - ACOS Eiendom+				200 000	0
Flytte websak - sky					470 000
IKT-utstyr - løpande investering	540 000	540 000	540 000	540 000	2 700 000
Arkiv - digitalisering byggsak	650 000				1 800 000
IKT-utstyr skule (samla)	300 000	300 000	300 000		900 000
Fagsystem utvikling (IKT)					550 000
Redningsutstyr brann	250 000	50 000	50 000	100 000	650 000
Rydding eldre arkiv		1 500 000			1 500 000
Ny kartlegging - teknisk digitale kart	130 000				340 000
Ny barnevernsløsning	375 000				375 000
Legekontoret & helsehus		2 000 000			2 000 000
Helseplattformen			20 000 000		20 000 000
Generelt utstyr Helse	300 000	400 000	400 000	400 000	1 100 000
BUAS Medisinrom/Automat	250 000	250 000			500 000
Sum utstyr og maskiner	2 245 000	4 390 000	20 890 000	840 000	31 285 000
Vegar	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	Sum
Trafikktryggingstiltak	500 000	400 000	200 000	200 000	1 300 000
Oppgradering vegar	2 000 000	2 000 000			4 000 000
Renovering av toppdekke/asfalt			1 000 000		1 000 000
Prosjektering Grebstadvegen	700 000				700 000
Sum vegar	2 500 000	2 400 000	1 200 000		6 300 000
Anna	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	Sum
Eigenkapitalinnskot KLP	1 000 000	1 000 000	1 000 000		4 000 000
Investeringstilskot kyrkjeleg fellesråd	300 000	300 000	300 000		1 200 000
Til disposisjon for formannskapet	0	0			0
Opptak av Startlån	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	72 000 000
Sum Anna	16 300 000	16 300 000	16 300 000	15 000 000	77 200 000

Figur 7 Investeringar i økonomiplanperioden (finansiert med tilskot og lån)

Investeringsdelen i økonomiplanen inneheld åra 2024 – 2027.

2024:

- Her har ein lagt inn investeringsramme på omsorgsbygg på kr 85 million som har ca 50% tilskot frå Husbanken og eigenbetaling
- Det er og lagt til grunn 64 million i nytt helsehus (Uri-gården)
- Det er lagt inn 2 million til vidare prosjektering av nye heildøgnsbustader, samt at det er starta prosjektering knytt til Sykkylven / BUAS saman med Husbanken

- Det er og avsett første ramme til arbeidsrom lærarar ved ungdomsskulen
- Det er vidare lagt inn samla 2,5 million til oppstart oppgradering rådhuset
- Det er vidare lagt inn 2 million til ulike vegprosjekt/oppgraderingar
- Sentrumsområdet er avsett med 1 million kroner.
- Startlånsramma for vidareutlån er auka frå 12 million til 15 million i økonomiplan perioden

2025:

- Her har ein lagt inn ei vidareføring av investeringsramme på omsorgsbygg på kr 15 million som har ca 50% tilskot frå Husbanken og eigenbetaling
- Det er og avsett vidareføring av ramme til arbeidsrom lærarar ved ungdomsskulen
- Det er lagt inn vidareføring med ytterlegare 2,5 million til oppgradering rådhuset
- Det er lagt inn oppgradering av utstyr og inventar på helsehuset/lege med 2 million.
- Det er gjort framlegg om 500 000 til undervarme kunstgrasbana, samt ca 2 million til ytterlegare digitalisering i tenestene
- Oppgradering av vegar er gjort framlegg om 2 million også i 2024
- Rydding i eldre arkiv – digitalisering med 1,5 million.
- Sentrumsområdet er avsett med 0,6 million kroner.
- Opptak av Startlån ligg inne i heile økonomiplanperioden med 15 million pr år

2026:

- Her har ein lagt inn ei vidareføring av investeringsramme på omsorgsbygg på kr 15 million som har ca 50% tilskot frå Husbanken og eigenbetaling
- Det er og avsett vidareføring av ramme til arbeidsrom lærarar ved ungdomsskulen
- Det er lagt inn vidareføring med ytterlegare 2,5 million til oppgradering rådhuset
- Det er avsett 20 million for evt oppstart Helseplattformen
- Her er det gjort framlegg om også dette året avsett til investering i digitalisering på 540 000
- Det er vidare gjort framlegg om 1 million til oppgradering av vegar (asfalt).

2027:

- Her har ein lagt inn investeringsramme på omsorgsbygg på kr 25 million som har ca 50% tilskot frå Husbanken og eigenbetaling
- Enøk tiltak – Kulturhuset med 5 million.
- Det er avsett 4 million til kaldgarasje på teknisk.

I økonomiplanperioden vil det også verte behov for finansiering av nye heildøgnsbustader i samarbeid med Husbanken, men med tilskotsordningar, eigenbetalingar, effektiviseringstiltak mv vil ein søke å gjere dette mest mogleg sjølvfinansierande.

Saksgang:

Sak om budsjett 2024 og økonomiplan 2024- 2027 vert lagt fram til formannskapet 23. november 2022. **Formannskapet innstiller i saka, og legg den ut til offentlig ettersyn i 14 dagar.** Kommunestyret får saka til handsaming 11. desember.

Kommunedirektøren sender ut si innstilling til formannskapet, 7. november. Kommunestyret får denne presentert i møte 6. november.

Kommunedirektøren si innstilling

Sykkylven kommunestyre vedtek:

1. **Skatteøret** vert sett til den maksimale satsen Stortinget vedtek.

2. **Eigedomsskatt**
  - a. Eigedomsskatt skal skrivast ut i medhald av eigedomsskattelova §§ 2 og 3
  - b. Eigedomsskatt skal gjelde faste eigedomar i heile kommunen, unnateke nærings eigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.
  - c. Satsen for eigedomsskatt for 2024 vert sett til 3,2 Promille

3. **Opptak av lån** for finansiering av investeringar. Kommunestyret godkjenner låneopptak inntil kroner .....,- for å dekke investeringar i 2024 i punkt 6 i innstillinga. Låneopptak vert gjennomført i samsvar med Sykkylven kommune sine reglement.

4. **Opptak av lån** for vidare utlån
Kommunestyret godkjenner opptak av startlån for vidare utlån fra Husbanken på 15 million kroner. Låneopptak vert gjennomført i samsvar med Sykkylven kommune sine reglement.

5. **Disponering av driftsrammer**
Dei totale driftsrammene som kjem fram i skjema 1A og 1B (vedlegg 1 og 2).
Rammene vert disponert av kommunedirektøren og i samsvar med delegeringsfullmakter.

6. **Disponering av investeringsrammer** Dei totale investeringsrammene som kjem fram av skjema 2A og 2B vert vedtatt (vedlegg 3). Rammene vert disponert av kommunedirektøren og i samsvar med gjeldande delegeringsfullmakter.

7. **Finansielle måltal:**

Sykkylven kommunestyre vedtek følgjande finansielle måltal:

1. Netto driftsresultat skal over tid utgjere minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter.
2. Disposisjonsfondet skal minimum utgjere 10 % av brutto driftsinntekter.
3. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal ned på dagens nivå (under 130 %) innan 2030 og 100 % innan 2035.

Vedlegg

Eitt vedlegg, med følgande innhaldsliste:

EKSTERNE (1-3)

1. Sykkylven kontrollutval: Budsjettramme kontrollarbeidet 2024
2. Kyrkjeleg felleusråd: Budsjettforslag – driftstilskot 2024
3. Agenda Kaupang: Kommuneindeksen 2023

INTERNE (4-9)

4. Bevilgningsoversikt drift jf. § 5-4 første ledd
5. Bevilgningsoversikt drift jf. § 5-4 første ledd overordna nivå
6. Bevilgningsoversikt investering jf. § 5-5 første ledd
7. Økonomisk oversikt drift jf. § 5-6
8. Driftstiltak – ønska tiltak frå einingane som ikkje er med i kommunedirektøren sitt forslag
9. Investeringsiltak – ønska tiltak frå einingane som ikkje er med i kommunedirektøren sitt forslag